

VLAAMSE RAAD

ZITTING 1990-1991

21 NOVEMBER 1990

ONTWERP VAN DECREET

**houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap
voor het begrotingsjaar 1991**

VERSLAG

**namens de Commissie voor Cultuur
uitgebracht door de heer F. Bosmans
aan de Commissie voor Financiën en Begroting**

Samenstelling van de Commissie :

Voorzitter : de heer H. Van Rompaey.

Vaste Zeden : de heren F. Bosmans, A. Bourgeois, M. Desutter, mevrouw T. Merckx-Van Goey, de heren M. Van Peel, H. Van Rompaey ;

de heren R. Garcia, L. Peeters, A. Schellens, W. Seeuws ;

de heren P. Berben, R. Deswaene, mevrouw A.M. Neyts-Uyttebroeck ;

de heren A. De Beul, H. Lauwers.

Plaatsvervangers :

de heren P. Breyne, F. Cauwenberghs, A. Deneir, J. De Roo, L. Dhoore, mevrouw L. Nelis-Van Liedekerke ;

de heren H. Adriaenssens, W. Content, G. Moens, M. Schoeters ;

de heren J. Devolder, O. Van den Broeck, J. Vandermarliere ;

de heren J. Caudron, J. Loones.

Zie :

8 (1989-1990)

— Nr. 1 : Ontwerp van decreet + Bijlagen

— Nrs. 2 en 3 : Amendementen

— Nr. 4-A : Verslag namens de Commissie voor Buitenlandse en
Externe Aangelegenheden

6 (1989-1990)

— Nr. 1 : Toelichtingen

INHOUD

	Blz.
1. Inleiding door de Gemeenschapsminister	3
II. Algemene bespreking	11
III. Bespreking per sectie	16
IV. Stemmingen	31
V. Advies van de commissie	32
Bijlagen	35

DAMES EN HEREN,

Uw Commissie heeft tijdens haar vergaderingen van 17 en 30 oktober 1990 de aan haar beoordeling toegewezen artikelen en secties van de tabel van het ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1991, onderzocht en besproken.

**1. INLEIDING DOOR DE
GEMEENSCHAPSMINISTER**

a. Algemeen : meer middelen voor cultuur

Dit is de zesde begroting die de Gemeenschapsminister aan de Vlaamse Raad voorstelt.

Tijdens die jaren heeft de begroting cultuur een gestage verhoging gekend (+ 44,75 % van 1985 tot 1991). Het betreft hier de cijfers van de niet-gesplitste kredieten (dus geen investeringskredieten, alleen werkingskredieten) en de vastleggingskredieten voor de film en het theater. Wegens budgettair-technische redenen zijn dat gesplitste kredieten en het past dus de vastleggingskredieten voor film en theater bij te tellen bij de werkmiddelen waarover de sector cultuur beschikt.

Ter illustratie wordt de volgende tabel gegeven :

NGK + VK (F/T) :		
1985	4.609,2	
1986	5.011,7	+ 8,7 %
1987	5.512,8	+ 8,0 %
1988	5.754,2	+ 4,3 %
1989	6.203,7	+ 7,8 %
1990	6.380,9	+ 2,8 %
1991	6.671,2	+ 4,5 %
85-91		+ 44,75 %

Voor alle duidelijkheid weze opgemerkt dat het hier alle kredieten betreft die onder de bevoegdheid van de Gemeenschapsminister van Cultuur vallen behalve die van de sector media (Sectie 47). Zij worden behandeld in de Commissie Media.

b. Aanvullende infrastructuurmiddelen

In deze cijfers zitten wel drie dotaties voor investeringsfondsen, met name voor de VLOS, het Koninklijk Ballet van Vlaanderen en het MUHKA.

Bij de behandeling van het dossier OVV-VLOS werd aan de nieuwe VLOS een investeringsdotatie gegeven met dewelke de VLOS de operagebouwen te Antwerpen en te Gent moest restaureren. De VLOS heeft dat reeds gedaan wat Antwerpen betreft en is nu rond met de plannen voor Gent. Daarbij werd echter vastgesteld dat het voorziene bedrag van 33 miljoen frank per jaar (3 miljoen frank Antwerpen, 10 miljoen frank Gent, 20 miljoen frank Vlaamse Gemeenschap) gedurende 20 jaar, onvoldoende was om de volledige kost te dragen. Mede (en misschien vooral) wegens het schitterende eerste seizoen dat de VLOS achter de rug had — en dat bewezen heeft dat diegenen die opteerden voor harde maatregelen opdat de kwaliteit zou kunnen terugkeren in de Vlaamse Opera, gelijk hadden — heeft de Vlaamse Executieve het voorstel aanvaard het jaarlijkse bedrag van de investeringsdotatie van de VLOS op te trekken tot 50 miljoen frank.

Voor 1991 en volgende jaren werd eenzelfde systeem voorzien voor het Koninklijk Ballet van Vlaanderen en het Museum Hedendaagse kunst Antwerpen. Voor respectievelijk 20 miljoen en 25 miljoen frank kunnen beide instellingen zorgen voor een eigen behuizing (Ballet) en de verdere uitbouw (Museum).

Het is duidelijk dat het 20 jaar oude Koninklijke Ballet van Vlaanderen, in binnen- en buitenland bekend en geroemd om zijn produkties, een eigen huis verdient. Even duidelijk is het dat, met Antwerpen 93 in het vooruitzicht, het MUHKA tegen die tijd volledig diende uitgebouwd te zijn. De techniek die gevolgd werd laat dit toe. De drie instellingen (VLOS, Ballet en MUHKA) worden zelf bouwheer en krijgen de verzekering dat de leningen aangegaan voor de bouwwerken, door de Vlaamse Gemeenschap gewaarborgd worden. Aldus komt voor de VLOS ongeveer 500 miljoen frank, voor het Ballet ongeveer 200 miljoen frank en voor het MUHKA ongeveer 250 miljoen frank vrij (naargelang de rente op het ogenblik van het aangaan van de lening) waarmee deze instellingen hun bouwwerken moeten bekostigen. Wat de VLOS betreft is in feite alles rond om met de werken te beginnen.

Het MUHKA staat ook reeds ver. Daar moeten nog enkele onteigeningen (door de Vlaamse Gemeenschap) gebeuren en moet de architect de plannen afwerken en voor bouwtoelating indienen. Wat het Ballet betreft bevindt alles zich nog in een beginstadium.

De Gemeenschapsminister staat nog even stil bij de financiering, waarover in de pers nogal veel te doen was. Het is juist dat hij, zoals andere collega's, overschotten had op zijn ordonnanceringskredieten. Dit zijn kredieten die vastgelegd zijn om werken mee te betalen waarvan de uitvoering toegelaten werd (subsidies toegekend wat de ondergeschikte besturen betreft, de aanbesteding uitgeschreven wat eigen infrastructuur betreft). Wegens allerlei redenen, voornamelijk omdat het ondergeschikte bestuur de werken niet uitvoerde, of omdat de prijs lager uitviel dan verwacht, was er aldus een overschot ontstaan van dergelijke kredieten, die ingeschreven werden maar in feite ongebruikt bleven liggen.

De Gemeenschapsminister schatte deze kredieten op 750 miljoen à 1 miljard frank. Hij heeft daarom voorgesteld om deze kredieten aan te wenden voor de hiervoor geciteerde werken.

Wat deze financieringsvorm betreft heeft de Executieve hem niet gevolgd. Zij opteerde om circa 500 miljoen frank aan ordonnanceringskredieten te schrappen (en alzo het tekort met dat bedrag te verminderen) en anderzijds 50, 20 en 25 miljoen frank aan stijvingskredieten voor de investeringsfondsen Opera, Ballet en MUHKA in te schrijven wat uiteraard een vorm van debudgettering is.

c. Investeringskredieten

De kredieten ingeschreven in de begroting 1991 voor gesubsidieerde culturele en sportinfrastructuur zijn verminderd. Namelijk een vermindering van 189,3 miljoen frank.

Dit is het gevolg van het indienen van een ontwerp van decreet betreffende het investeringsfonds ter verdeling van de subsidies voor bepaalde onroerende investeringen die in het Vlaamse Gewest door of op initiatief van de provincies of de gemeenten worden gedaan.

Indien dit decreet goedgekeurd wordt door de Vlaamse Raad en vanaf 1 januari 1991 operationeel is, is de Gemeenschapsminister van Cultuur niet meer gemachtigd om de ondergeschikte besturen voor deze materies op de traditionele wijze te subsidiëren.

Wat de bedragen betreft die toch nog op de artikelen 63 zijn ingeschreven, dit betreft bedragen die de verdere traditionele betoelaging voorzien voor dossiers die, vóór 1 januari 1991 opgestart zijn. Met andere woorden, indien vóór 1 januari 1991 een eerste (of verdere) fase vastgelegd wordt kunnen de volgende fasen van dat dossier verder betoelaagd blijven. Het is dus een uitdovend iets.

d. Schone Kunsten

In de toelichting wordt uitvoerig uiteengezet op welke wijze de voorzieningen voor zowel de scheppende als de uitvoerende kunstenaar uitgebreid worden. Daarom beperkt de Gemeenschapsminister zich tot de belangrijkste items :

De Vlaamse Executieve heeft principieel ingestemd met zijn voorstel om, op het budgettaire vlak, het Podiumdecreet dat thans voor advies bij de Raad van State is, over een termijn van 5 jaar te realiseren (te beginnen met het seizoen 91-92).

Het Podiumdecreet, dat zich uitstrekt over de disciplines tekst- en bewegingstheater, dans, mime, figurentheater en kunstencentra, zou een **meerkost** betekenen van 300 miljoen frank. Voor 1991 heeft de Gemeenschapsminister een verhoging gevraagd van 60 miljoen frank, gespreid over de artikelen zoals hieronder weergegeven.

		Gevraagd	Totaal	Ontvangen	Totaal
33.20.41	Theaterdecreet	+ 20,6	567,0	+ 7,0 (+ 26,5)	553,4 (1)
33.23.41	Poppentheater	+ 6,0	12,0	+ 2,0	8,0
33.24.41	Productiecentra	+ 15,0	54,0	+ 5,0 (+ 1,7)	44,0 (1)
33.31.41	Dansgezelschappen	+ 4,3	29,0	+ 2,0	26,7
33.65.41	De Singel	+ 14,5	70,0	+ 4,0	59,5
		60,4		+ 20,0 (+ 28,2)	(1)

(1) Verhoging die te wijten is aan CAO en index.

Het inschrijven van een partiële verhoging van 20 miljoen frank in de begroting in plaats van de gevraagde 60 miljoen frank werd ingegeven door de overweging dat het ontwerp-decreet podiumkosten ten vroegste operationeel wordt tijdens het speelseizoen 1991-92 (speelseizoen loopt niet gelijk met kalenderjaar). Hieruit volgt dat de Gemeenschapsminister bij de opmaak van het budget 1992 opnieuw zijn vraag zal hernemen ten belope van voormelde 60 miljoen frank. Met andere woorden, de volledige becijferde meerkost zal zich voor het eerst laten voelen in het begrotingsjaar 1992.

Wat het filmbeleid betreft wordt een verhoging van 10 % (van 104 miljoen naar 114 miljoen frank VK) voorzien. Dit kadert in de bedoeling om, samen met de Gemeenschapsminister van Economie een ontwerp van decreet voor te leggen om de culturele en de economische kredieten (detaxatie) voor de filmsector samen te voegen in een filmproductiefonds. Dit ontwerp bevindt zich nu bij de Inspectie van Financiën.

Op te merken valt ook een verhoogde subsidie voor de Filmfestivals in Vlaanderen (Gent en Antwerpen) die in 1991 in een koepelstructuur zullen samenwerken.

e. Jeugdwerk en Sociaal cultureel werk

De middelen beschikbaar voor jeugd en volksontwikkeling stegen respectievelijk met 15,8 miljoen frank en 98,0 miljoen frank.

De stijging van de kredieten komt vooral de uitvoering van de diverse decretale regelingen ten goede

Dit is merkbaar in de volksontwikkeling voor de decreten vormingswerk in verenigingsverband en instellingen, voor het zogenaamde 5de decreet, voor de amateuristische kunstbeoefening, voor de koepelorganisaties en voor de uitbetaling van weddetoelagen aan staffunctionarissen van culturele centra.

In de jeugdsector komt de stijging vooral ten goede aan het decreet op het landelijk jeugdwerk, aan de initiatieven ten bate van on- of laaggeschoolde jongeren en aan verenigingen en/of projecten gericht naar kansarme jongeren.

Er werd naast het verrekenen van de noodzakelijke aanpassingen van de weddetoelagen aan de stijging van de levensduurte, ook rekening gehouden met de gevolgen van te verwachten nieuwe erkenningen.

De vigerende subsidieregelingen voor jeugd en volksontwikkeling zijn gebaseerd op het zogenaamde subsidiariteitsbeginsel, dit wil zeggen dat wanneer een organisatie voldoet aan de voorwaarden ze moet erkend worden.

Eens de erkenning een feit dient de organisatie ook toelagen te ontvangen op een evenwaardige basis als de anderen, dit in toepassing van het cultuurpact.

Dit betekent dat zonder een toename van de middelen elke nieuwe erkenning ten nadele is van de reeds erkende initiatieven en dat men ten overstaan van de reeds erkende initiatieven een daling van de subsidies zou moeten doorvoeren. Deze daling van de subsidies zou een afbouw betekenen van de sector en is zeker geen constant beleid.

Vandaar dat in de begroting 1991 in de sectoren jeugd en volksontwikkeling voor een aantal decreten en subsidieregelingen een kredietverhoging werd doorgevoerd die echter niet volledig nieuwe erkenningen toelaat zonder de toelagen aan de reeds erkende initiatieven te verlagen.

Omdat toch nog diende rekening te worden gehouden met de budgettaire beperkingen, werden de kredieten op een aantal begrotingsposten verminderd.

De vermindering geldt voor de verenigingen voor vakantiespeelpleinwerk en verenigingen voor jeugdvakanties, evenals voor jeugdateliers, jeugdmuziekateliers en jeugdhuisen.

In de volksontwikkeling zijn ook de kredieten beschikbaar voor de spreiding van culturele manifestaties, licht teruggeschroefd.

f. Openbare bibliotheken

Voor het eerst tijdens de ambtstermijn van de Gemeenschapsminister woog tijdens het begrotingsberaad, het probleem van het openbaar bibliotheekwerk niet op de besprekingen. Geen veelvuldig gecijfer, geen vragen om crisisbe-sluiten, enkel en alleen het aanvaarden door alle Gemeenschapsministers van de noodzaak tot budgettaire onderbouw van het openbaar bibliotheekwezen in Vlaanderen.

Dit was mogelijk omdat de Gemeenschapsminister met de vertegenwoordigers van de drie andere grote fracties in de Vlaamse Raad — met name diegenen die 12 jaar geleden

aan de wieg stonden van het bibliotheekdecreet van 1978 : Guido Verhaegen (CVP) , Willy Seeuws (SP) en André De Beul (VU) — een protocol afsloot waarin duidelijk gestipuleerd werd hoe het nu verder zal gaan met het bibliotheekdecreet. Dit resulteerde in de principiële goedkeuring door de Vlaamse Executieve van een nieuw bibliotheekdecreet (in feite aanpassing van het decreet van 1978), waarin alle verworvenheden van het openbaar bibliotheekwerk werden gevrijwaard en in het inschrijven in de begroting 1991, van de nodige budgettaire ondersteuning. Het bibliotheekwerk krijgt in 1991 123 miljoen frank meer, dit is een vermeerdering met 11 %.

g. sport

Ten overstaan van 1990 stijgt de begroting 1991 wat de sport betreft lichtjes.

De CAO en indexverhoging werden, zoals in de andere decreten in de cultuursector verrekend in het decreet landelijke sportverenigingen. Gewezen moet worden op het feit dat de werkingsuitgaven van het BLOSO, dit zijn vooral de BLOSO-centra, krap gemeten zijn zodat bezuinigingen op dat vlak tot de mogelijkheden kunnen behoren.

Wat de inkomsten van het Sportfonds betreft dient vastgesteld dat de raming een vermindering met 15 miljoen frank voorziet. Enerzijds wordt gevreesd voor een vermindering met 20 miljoen frank aan eigen inkomsten (= 10 %), anderzijds verhoogt de dotatie uit de Nationale Loterij met 5 miljoen frank. Er dient dus gedacht te worden aan het verhogen van de prijzen in de centra. Een eerste opdracht tot onderzoek hiervan gaf de Gemeenschapsminister met betrekking tot de ligprijzen voor boten in de jachthavens onder het beheer van BLOSO.

Tengevolge van de wijziging van de wet op de Rijkscomptabiliteit dd. 28 juni 1989, worden de vroegere fondsen niet meer ondergebracht in een afzonderlijke sectie of afdeling, maar worden zij voorgesteld door een kolom VRK (variabele kredieten) in de administratieve begroting. Als dusdanig blijven er twee fondsen in de sector cultuur voortbestaan : het Fonds voor de Kunsten (omvat onder meer het vroegere Museumfonds) en het Sportfonds. Uit het nazicht van de kolom VRK voor wat dit laatste fonds betreft, zou men kunnen afleiden dat het decreet van 31 mei 1989 houdende oprichting van het Vlaams Sportfonds, in 1991 nog niet uitgevoerd gaat worden. Dit is echter niet juist.

Op 10 oktober 1990 heeft de Vlaamse Executieve het ontwerp van programmadecreet goedgekeurd. Artikel 16 van dit decreet bevestigt het bestaan van een Vlaams Sportfonds, opgericht bij decreet van 31 mei 1989, als begrotingsfonds zoals bedoeld in artikel 5 van de wet van 28 juni 1989. Tijdens de begrotingscontrole 1991 zal er dus een herschikking van deze variabele kredieten moeten gebeuren in functie van de uitvoering van hogervermeld decreet. De begroting 1991 van het Sportfonds wordt in bijlage 1 bij dit verslag gegeven.

h. Toerisme

Zoals bekend is het toeristisch beleid in Vlaanderen toevertrouwd aan de parastatale VCGT. Dit beleid wordt uiteraard uitgestippeld binnen het raam van de door de Vlaamse Raad en Executieve uitgewerkte reglementering.

Op 24 april 1990 heeft de Gemeenschapsminister in het Kasteel van Ham voor de nieuw benoemde Raad van Beheer en de Technische Comités een aantal beleidsoriëntaties toe-

gelicht. Tevens werden een aantal vragen en opdrachten over de Raad van Beheer van het VCGT geformuleerd. Tot op heden ontving hij hierop nog geen reactie.

De eerste zorg moet de verdere uitvoering van het **hotel**-decreet zijn. Tegen 10 juni 1991 moeten alle hotels een vergunning hebben krachtens het decreet van 20 maart 1984. Het VCGT moet hiervoor een maximale begeleiding organiseren en in haar begroting voldoende middelen voorzien voor de hotelpremies.

Bij Executievebesluit van 31 juli 1990 werd de 5de ster ingevoerd. We behouden zo legistiek een voorsprong op de Franse Gemeenschap, waar de Executieve pas enkele weken geleden een hoteldecreet heeft goedgekeurd.

Met de twee andere gemeenschappen zijn gesprekken bezig om een decreetgevend initiatief voor te bereiden in de reisbureausector. De problematiek is complex omdat de nationale overheid bevoegd blijft over de **vestigingsvoorwaarden** en de bescherming van de consument.

Voor de kampeersector is het bevoegde technisch comité nog steeds bezig een voorontwerp van decreet voor te bereiden. De bestaande wet van 1970 voorziet een vergunning, uit te reiken door de gemeente. Het technisch comité pleit voor een vergunning uit te reiken door het VCGT. De Franse Gemeenschapsexecutieve zal de vergunning verder door de gemeente laten uitreiken. Hoe het ook zij, het **sleutelprobleem** is de houding die men wenst aan te nemen ten opzichte van de talrijke terreinen die zich strijdig met de **gewestplannen** en **BPA's** hebben ingeplant. Hierover moet ruimtelijke ordening een standpunt innemen.

Inzake de promotie wenst het VCGT twee nieuwe buitenlandse bureaus te openen, één in Spanje en één in **Centraal-Europa** (Wenen of Budapest).

Het moet echter duidelijk zijn dat hiervoor de **dotatieverhoging** (van 315 miljoen naar **360,4** miljoen frank) moet aangewend worden en niet het reservefonds.

i. Internationale Culturele betrekkingen

In deze sectie zitten onder andere de subsidies voor de Nederlandse Taalunie, voor de Brakke Grond, voor de **VZW JINT** (internationaal jeugdwerk) en voor de internationale werking van het **CJP** (Cultureel Jongeren Paspoort).

Al deze toelagen blijven op het peil van 1990.

Hetzelfde gebeurt met de tussenkomsten van de Vlaamse Gemeenschap voor de lopende uitgaven met betrekking tot de UNESCO, Raad van Europa, Oeso, Benelux, enzovoort. Nieuw is de inschrijving van 1,7 miljoen frank als tussenkomst in het programma van de EG : Eureka Audiovisueel.

Belangrijkste onderdeel is hier echter de uitgaven in het kader van de internationale samenwerking inzake Kunst

Voor 1990 was een bedrag voorzien van 108 miljoen frank. De succesvolle acties als „Ensor in Parijs” en de Vlaamse aanwezigheid op de Biënnale van Venetië, wettigden een ernstige verhoging van het krediet.

Zoals onder meer de Voorzitter van de Vlaamse Raad het onlangs in zijn 11 juli-boodschap nog stelde, is Vlaanderen vooral gekend in het buitenland om zijn cultuur en moeten wij ons rijke culturele verleden, maar vooral onze enorme hedendaagse culturele creativiteit ten volle gebruiken.

Binnen de context van de internationale kredieten dient niet alleen de morele maar ook de financiële prioriteit voor de integratie met Nederland uitgedrukt te worden. Voor 1991 worden naast de bestaande samenwerkings- en **integratieformules** via de Taalunie en het Belgisch-Nederlands cultureel akkoord, verdere stappen gezet naar daadwerkelijke acties. Twee punten kunnen nu misschien aangehaald worden : bi-locatie van het Nederlands Theaterfestival en de verhoging van het **co-productiefonds** voor podiumkosten.

j. Kabinetskredieten (sectie 09)

De personeelskredieten van het kabinet verhogen met 2,7 miljoen frank. Dit bedrag werd aldus bij de eerste opmaak van het voorontwerp ingeschreven op basis van begijfering door de administratie van de Gemeenschapsminister. Nadere begijfering leert dat dit bedrag niet nodig is en dat integendeel waarschijnlijk minder dan het in 1990 voorziene bedrag nodig zal zijn.

Indien nodig kan dus het bedrag voor personeelskosten met 2,7 miljoen frank verminderd worden.

In totaal zal het kabinet dan 77,6 miljoen frank kosten, wat het minste is van alle kabinetten van de leden van de Executieve.

k. Vooruitblik op het laatste parlementaire jaar van deze legislatuur

Bij deze bespreking wil de Gemeenschapsminister ook even vooruitblikken op het laatste parlementaire **werkjaar** van deze legislatuur. Wat het decreetgevend werk betreft staan nog volgende ontwerpen op stapel die de Gemeenschapsminister door deze Raad zou besproken en gestemd willen zien :

1) Bibliotheekdecreet

Op 31 december 1990 eindigt het mini-bibliotheekdecreet dat gestemd werd door deze Raad op 21 december 1988. Vóór die datum moet dus het nieuw bibliotheekdecreet gestemd worden.

2) Podiumdecreet

Het (nieuw) Podiumdecreet ligt voor (hoogdringend) advies bij de Raad van State. De principes ervan werden reeds bij eerdere gelegenheden uiteengezet.

c) Decreet filmproductiefonds

Samen met de Gemeenschapsminister voor Economie wil de Gemeenschapsminister dit ontwerp indienen om de inspanningen die de overheid — cultuur en economie — doet in dat verband, te bundelen. Het ontwerp bevindt zich bij de Inspectie van Financiën en moet dus nog de procedure Vlaamse Executieve, SERV, Raad van State, Vlaamse Raad volgen.

4) Decreet Culturele Raden

Dit ontwerp vereenvoudigt de erkenningsprocedure waarbij de erkenning van een gemeentelijke adviesraad voor cultuurbeleid gebeurt door de gemeenteraad en niet meer door de Gemeenschapsminister van Cultuur. Hiermee wordt aan de gemeenten meer autonomie gegeven.

Het ontwerp bevindt zich sedert 21 april 1989 bij de Raad van State. Op 1 september 1990 werd advies bij **hoogdringendheid** gevraagd.

5) Decreet Nationale Jeugdraad

Dit ontwerp van decreet wil de adviesformulering in de toekomst beter doen aansluiten bij de leef- en denkwereld van de jonge generatie.

De adviesverstrekking door de verantwoordelijken van het landelijk georganiseerde jeugdwerk krijgt nieuwe stimulanzen, enerzijds door de herwaardering van het vrijwilligerswerk, anderzijds door de verlaging van de leeftijd van de leden van de Raad.

Het decreet is sedert 15 oktober 1987 voor advies bij de Raad van State. Op 1 september 1990 werd advies bij **hoogdringendheid** gevraagd.

6) Decreet niet-betaalde sportbeoefenaar

Het betreft hier een aanpassing van het bestaande decreet van 25 februari 1975.

Dit nieuwe ontwerp van decreet beoogt de hiaten in de tekst van 25 februari 1975 op te vullen, rekening houdend met de feitelijke evolutie en de specifieke noden binnen de diverse sportdisciplines.

Het decreet is sedert 25 mei 1987 voor advies bij de Raad van State. Op 1 september 1990 werd advies bij **hoogdringendheid** gevraagd.

7) Decreet amateuristische kunstbeoefening

Dit ontwerp wil de subsidiëring van de sector van de amateuristische kunstbeoefening eenvoudiger en efficiënter maken.

Efficiënter omdat meer rekening gehouden wordt met de reële werking van de verenigingen voor amateuristische kunstbevordering. Eenvoudiger omdat de bij decreet opgelegde voorwaarden waaraan een vereniging moet voldoen qua werking minder in detail wordt ingevuld.

Het voorontwerp ligt voor goedkeuring bij de **Gemeenschapsminister** van Financiën en Begroting (26 april 1990).

8) Decreet betreffende de KOZU's (Kulturele Overheidsinstellingen zonder uitkering van winst)

Op het kabinet is bedoeld voorontwerp bijna rond en het wordt getoetst aan de mening van bevoegde lieden uit de administratie, Inspectie Financiën, Rekenhof, enzovoort. Ook de Voorzitter van de Subcommissie Financiën en Begroting van de Vlaamse Raad werd hiervan op de hoogte gebracht.

De leden van deze commissie weten dat er een probleem is, door het Rekenhof opgeworpen, in verband met de participatie van de Vlaamse Gemeenschap in culturele instellingen als het Ballet en de Filharmonie van Vlaanderen, de VLOS, de ADJ enzovoort. Het Cultuurpact, aldus het Rekenhof, eist terzake een decretale machtiging.

Om dit probleem op te lossen, maar ook wegens andere problemen zoals de regelmatige uitbetaling van subsidies, de juiste en billijke vertegenwoordiging van de Vlaamse Executieve, problemen inzake belastingen enzovoort, werd een voorontwerp van decreet uitgewerkt dat de **Gemeenschapsminister** nog graag zou gestemd zien. Het is geen „politiek geladen” dossier, wel een technisch decreet op basis waarvan een reeks moeilijkheden die wij nu kennen, een oplossing kunnen krijgen.

1. Opmerkingen Rekenhof

Tot slot gaat de Gemeenschapsminister nog even in op de twee opmerkingen die het Rekenhof ten opzichte van de cultuurbegroting geformuleerd heeft (Stuk 15 (1990-1991) — Nr. 1, blz. 36 en 37).

De eerste opmerking betreft de Vlaamse Operastichting (punt 4.4.2.). Terecht merkt het Rekenhof op dat de Vlaamse Executieve zich bij notariële akte verbonden heeft 20 miljoen frank jaarlijks als investeringstoelage aan de VLOS ter beschikking te stellen.

Alhoewel dit engagement in 1989 en 1990 ten gevolge van een beperkte uitvoering van het investeringsprogramma niet volledig werd uitgevoerd, wordt het bedrag van 20 miljoen frank in de begroting 1991 zelfs verhoogd tot 50 miljoen frank (artikel 52.10.41). Hierboven werd uiteengezet waarom dat gebeurde. Hiermee wordt tevens op de volgende opmerking van het Rekenhof (punt 4.5.1.) die niet alleen handelt over de investeringstoelage aan de VLOS, maar ook aan het Ballet van Vlaanderen en het MUKHA.

De bedoeling is aan hogergenoemde instellingen een toelage te verlenen van respectievelijk maximum 50, 20 en 25 miljoen frank gedurende 20 jaar. Zoals het Rekenhof terecht opmerkt behoort het bezwaren van toekomstige begrotingen tot het prerogatief van de Raad. Om hieraan tegemoet te komen worden dan ook in het ontwerp van programmadecreet de nodige decreetsartikelen voorzien.

II. ALGEMENE BESPREKING

Een lid stelt vast dat het aandeel van de cultuursector in de globale begroting van de Vlaamse Gemeenschap achteruitgaat. Daarom wil hij de positieve benadering van de Gemeenschapsminister, die gewezen heeft op de voortdurende stijging van de cultuurbegroting sinds 1985, relativeren. Volgens hem is er helemaal geen reden tot euforie over deze begroting want het bedrag dat aan cultuur wordt besteed is erg pover. In het licht van de jarenlange strijd die er voor de culturele autonomie van Vlaanderen werd gevoerd, is dit een schrijnend fenomeen.

Ook volgens een ander lid komt deze begroting niet erg uit de verf. Bovendien wordt er door de Gemeenschapsminister niet gesproken over de alternatieve financieringsvormen in de sector. Met name het verschijnsel van de sponsoring wordt steeds belangrijker. In hoeverre doorkruist dit het beleid ? Sponsoring heeft een aantal belangrijke nadelen : echte lange-termijnplanning is niet mogelijk, bovendien gaat het merendeel van de middelen naar prestige-projecten of naar zaken die commercieel rendabel zijn. Ook is er het probleem van de subsidiëring met gelden van de Nationale Loterij. Worden er stappen ondernomen om deze gelden naar de globale begroting van cultuur over te brengen ? Volgens dit lid is het in elk geval tijd om orde op zaken te stellen opdat er geen parallelle subsidiëringcircuits zouden ontstaan.

Een lid dat niet tot de Commissie behoort, wil eveneens uitsluitel over de besteding van de loterij-gelden. Hij vraagt een overzicht van de subsidiëring door de Nationale Loterij van organisaties in de sociaal-culturele sector in 1989.

Hetzelfde lid verwijst naar de motie die ter gelegenheid van de bespreking van de begroting 1990 door de Commissie werd aangenomen. Daarin werd gevraagd naar een doorlich-

ting van de sector, zodat de reële financiële noden en tekorten bekend zouden zijn, waarna de begroting dan passend zou kunnen worden aangepast.

Een volgende spreker merkt op dat er bij de opeenvolgende besprekingen van de cultuurbegroting af en toe een malaise naar boven komt. Er werd indertijd een duidelijke keuze voor de culturele autonomie gemaakt. Toen was het de bedoeling dat de cultuursector een steeds grotere expansie zou kennen. Nu stellen we echter vast dat het onderwijs het gros van de middelen opsloopt, wat de ademruimte voor de cultuursector beperkt. Volgens dit lid zou er een globale discussie over het cultuurbeleid moeten worden gevoerd en dit in het licht van de uitdagingen van het ogenblik. Hij denkt hier meer bepaald aan het ontzuilingsdebat dat in de Vlaamse Raad aan de gang is.

Een ander lid merkt op dat het merendeel van de verhoging in de cultuurbegroting naar de BRT gaat. De eigenlijke cultuursector wordt daarnaast ondergewaardeerd. Ook verwacht hij moeilijkheden voor wat de investeringskredieten betreft, wanneer het Investeringsfonds op 1 januari 1991 in werking treedt. Zullen investeringen in culturele infrastructuur dan niet stiefmoederlijk worden behandeld? Ook heeft dit lid opmerkingen over de debudgetteringsoperatie bij de investeringen voor VLOS, MUHKA en Ballet van Vlaanderen. Hij stelt dat dit een verschuiving van lasten naar de volgende jaren betekent.

Een lid wil ook de Europese context ter sprake brengen. De Europese Gemeenschap hecht meer en meer belang aan cultuur, maar dan cultuur uitsluitend als commerciële aangelegenheid. Hierin speelt het concurrentiële element een grote rol. Het gaat daarbij over verovering en verdeling van markten. De remedie tegen deze overcommercialisering, waarbij de kleine taalgebieden haast vanzelfsprekend in de verdrukking zullen komen, is volgens het lid het opnemen van een cultuurparagraaf in het verdrag van Rome.

In dit kader stelt een lid dat in het vooruitzicht van de eengemaakte Europese markt een samenwerking op cultureel gebied met Nederland absoluut noodzakelijk is om te voorkomen dat de Nederlandse cultuur in het internationale aanbod ten onder zou gaan.

Er wordt door een ander lid een opmerking geformuleerd over het zogenaamde „Mattheus-effect” in de culturele sector. Spreker stelt vast dat er in Vlaanderen een aantal zwarte vlekken bestaan op het gebied van de culturele infrastructuur. In deze gebieden is er een grote achterstand of is er er een groot gebrek aan infrastructuur. Tegelijkertijd ontvangen de sterke sectoren, die al veel investeringen hebben opgeslorpt, steeds meer. De middelen worden geconcentreerd op enkele plaatsen, waardoor er scheefgegroeide situaties ontstaan. Hij vergelijkt daarbij Antwerpen met Gent. In Antwerpen bevinden zich een aantal „genationaliseerde” initiatieven (MUHKA, Ballet van Vlaanderen, de Singel, de Filharmonie.. .) die voorheen een plaatselijk karakter hadden, maar nu onder de verantwoordelijkheid van de Vlaamse Gemeenschap staan en die een steeds groter gedeelte van de middelen opsloepen. Gent, dat zwak bedeeld is en waar investeringen zich opdringen (bijvoorbeeld bij het Gentse Museum voor Hedendaagse Kunst en het operagebouw), wordt daarentegen stiefmoederlijk behandeld. Het Mattheus-effect speelt dus op die wijze dat grote, sterke organisaties de investeringsmiddelen naar zich toezuigen, terwijl de kleine initiatieven en de zwarte vlekken niet meer middelen krijgen. Spreker vraagt meer concreet een overzicht van de investe-

ringen in gebouwen van de laatste tien jaren. Bijkomend vraagt hij een overzicht van het aantal opvoeringen tijdens het afgelopen jaar van de in Antwerpen gevestigde nationale initiatieven die buiten Antwerpen plaatsvonden.

Een ander lid merkt hierbij op dat deze problematiek niet mag beperkt worden tot Antwerpen. Volgens hem zou voor geheel Vlaanderen moeten bekeken worden hoe de infrastructuurinvesteringen verdeeld werden de laatste twintig jaar. Antwerpen is volgens spreker zelfs helemaal niet bevoordeeld. Hij wijst er op dat de stad slechts twee culturele centra heeft en dat bijvoorbeeld voor een instelling als het Ballet van Vlaanderen nauwelijks infrastructuurinvesteringen werden gedaan. Bovendien is hij van oordeel dat wat sommige van deze nationale instellingen betreft, deze slechts in een grootstad als Antwerpen kunnen renderen omdat ze daar genoeg publiek bereiken.

Tenslotte worden er door een aantal leden bijkomende vragen om informatie gesteld.

Een lid stelt vast dat er voor de begroting van Cultuur 625,1 miljoen frank meer wordt uitgetrokken, dit is een stijging van 4,6 %. Hij vraagt een lijst van waar deze stijging van de middelen precies naar toe gaat.

Een ander lid vraagt een overzicht van de subsidiëringen per categorie : de subsidiëringen die het gevolg zijn van decretale bepalingen, de nominatieve subsidiëringen en tenslotte de subsidiëringen die verleend worden op grond van een koninklijk besluit. Hij stelt dat wat de nominatieve subsidiëringen betreft, er waarschijnlijk heel wat van tijdelijke aard zijn. Anderzijds zijn er van die nominatieve subsidiëringen een aantal die waarschijnlijk beter decretaal kunnen worden geregeld. Zulk een opsplitsing per categorie zou nuttig kunnen zijn, omdat het kan tonen waar nog decretaal werk dient te worden geleverd.

Ook vraagt een lid een beperkte juridische studie van het kabinet over het probleem van de biculturele instellingen in Brussel. Het gaat over de vijf biculturele musea, die op basis van oude koninklijke besluiten worden gesubsidieerd. Er is nu sprake van een overheveling van deze instellingen naar de Vlaamse Gemeenschapscommissie. De juridische vraag die zich hierbij stelt is hoe de Vlaamse Gemeenschap biculturele instellingen in Brussel kan subsidiëren.

Een ander lid vraagt naar een stand van zaken betreffende de door lokale besturen op grond van het KB van 22 februari 1974 ingediende dossiers voor aanvraag van subsidiëring voor culturele infrastructuurwerken en meer in het bijzonder voor sportinfrastructuurwerken in 1989. Omdat met de instelling van het gemeentelijk investeringsfonds in 1991 het systeem van betoelaging voor bepaalde onroerende investeringen zal veranderen is het van belang de huidige stand van zaken te kennen. Hij stelt derhalve de volgende concrete vragen :

Welke infrastructuurdossiers zijn administratief afgewerkt en wachten op vastlegging ? Hoe groot zijn de gevraagde subsidies ?

— Welke vastleggingen werden reeds gedaan in 1990 ?

— Hoeveel kan er per artikel nog worden vastgelegd in 1990 ? Zijn er eventueel herschikkingen van de budgetten wenselijk ?

Antwoord van de Gemeenschapsminister

In zijn antwoord wenst de Gemeenschapsminister te benadrukken dat gezien de beperkte budgettaire ruimte, die er

in de verschillende departementen is, er toch moet gesproken worden van een substantiële verhoging van de begroting van cultuur. Uit zijn inleiding mocht al gebleken zijn dat er in absolute cijfers een globale stijging is, de laatste vijf jaar. Ook dit jaar gaat de begroting met 4,5 % vooruit.

De Gemeenschapsminister beseft **tenvolle** dat ook deze stijging niet voldoende is om alle decretale verplichtingen uit te voeren. De budgettaire middelen van de Vlaamse Gemeenschap laten geen grote sprongen toe. Er moesten dus prioriteiten worden gesteld. Welke deze prioriteiten zijn is een beslissing van de Executieve.

Niettegenstaande deze beperkingen toont de Gemeenschapsminister zich vrij tevreden omdat er globaal gezien in vergelijking met het voorgaande jaar toch een grotere stijging van de cultuurbegroting kon worden bewerkstelligd.

Deze kwestie moet ook macro-budgettair bekeken worden. Over welke massa aan geld beschikt de Vlaamse Gemeenschap en hoe wordt deze massa verdeeld? Men kan zich inderdaad een paar vragen stellen over de soepelheid die wordt gehanteerd voor het laten stromen van geld van de ene sector naar de andere. Er moet gewezen worden op het verschijnsel dat ook in de andere departementen opmerkingen worden gemaakt over het onvoldoende stijgen van de begroting. Dus is dit niet enkel een probleem dat geldt voor de culturele sector.

De budgettaire enveloppe voor cultuur is op een vijftal jaren echter met 44 procent gestegen. Het is dus verkeerd om te zeggen dat dit niet veel voorstelt. De Gemeenschapsminister is hierdoor helemaal niet euforisch gestemd. Het blijft juist dat er alleen al voor de volledige uitvoering van de verschillende decreten nog meer middelen zullen nodig zijn.

Volgens de Gemeenschapsminister staan we sinds de jaren zestig echter al wel een heel eind verder op het vlak van de culturele autonomie. Hij geeft in dit verband het voorbeeld van de spectaculaire verhoging van de middelen die er worden vrijgemaakt voor het produceren van films. Niet dat er reden is tot zelfgenoegzaamheid — er is nog altijd verbetering mogelijk —, maar de vooruitgang in deze sector is onmiskenbaar. Terwijl men vroeger in Vlaanderen nauwelijks tot de productie van één langspeelfilm per jaar kwam, is nu de basis gelegd om een zeven- à achttal films per jaar te verwezenlijken, mede dankzij de middelen die uit het detaxatiefonds voorkomen. Bovendien blijkt dat enkele recente projecten volledig zelfbedruipend waren.

De Gemeenschapsminister geeft toe dat het aandeel van de BRT in het geheel van de begroting voor cultuur aanzienlijk is. Dit is echter het gevolg van de decretale bepaling dat 51,5 procent van het kijk- en luistergeld naar de BRT moet gaan. Dit heeft er inderdaad voor gezorgd dat de **BRT-begroting** fors vooruit is gegaan.

Waar precies de noden liggen in de culturele sector, is volgens de Gemeenschapsminister geweten. Uit de decreten die moeten worden uitgevoerd kan worden opgemaakt wat hun budgettaire impact is. Er kan hieruit een exacte berekening worden gemaakt van hoeveel er precies voor cultuur nodig is. Dit is een objectief gegeven, dat ongeacht de politieke samenstelling van de Executieve steeds hetzelfde resultaat zou geven. We kunnen precies vaststellen waar er te weinig middelen zijn. De ideale situatie zou zijn als alle decreten volledig kunnen worden uitgevoerd.

Wat de sponsoring betreft kent de Gemeenschapsminister de problemen. Het is niet meer dan normaal dat de **privé-sec-**

tor zijn verantwoordelijkheid neemt wat de sponsoring van culturele manifestaties betreft. Het is daarnaast evenzeer duidelijk dat de moeilijkere kunstuitingen niet aan sponsoring kunnen worden overgeleverd. Hier moet de overheid dan weer zijn verantwoordelijkheid nemen.

De huidige regeling van subsidiëring via de Nationale Loterij kan in het licht van de staatshervorming in feite niet meer. Het transfer? van de middelen uit de Nationale Loterij naar de Gemeenschappen ligt echter moeilijk. Daarbij stelt zich het probleem van de verdeelsleutel, die op dit ogenblik niet zo voordelig is voor de Vlaamse Gemeenschap.

De feitelijke debudgettering bij de investeringskredieten voor VLOS, MUHKA en Ballet van Vlaanderen stemt ook de Gemeenschapsminister niet erg gelukkig. Hij herinnert er aan dat zijn oorspronkelijk voorstel was om de niet gebruikte kredieten te besteden voor deze investering, maar dat de Executieve hem daarin niet heeft gevolgd.

Wat de Europese aspecten van het cultuurbeleid betreft, is de Gemeenschapsminister voorstander van het opnemen van een cultuurparagraaf in het Verdrag van Rome. Dit zal zeker aan de orde komen bij de besprekingen tussen de Europese Ministers van Cultuur. Zulke cultuurparagraaf is noodzakelijk om uit de enge economische benadering van het Verdrag van Rome te kunnen komen. In essentie moet dit inhouden dat er ruimte wordt gelaten aan de regio's om een eigen cultuurpolitiek te voeren, zodat de culturele diversiteit in Europa in stand wordt gehouden.

De kwestie van de vaste boekenprijs is hier een aspect van. Het moet mogelijk zijn om in kleine taalgebieden zoals het onze tot prijsbinding in de boekensector te komen, zonder dat de Europese Commissie hier opmerkingen over maakt.

In verband met de vaste boekenprijs wordt er geopteerd voor het Nederlandse systeem. Het is dringend nodig dat er binnen het Ministercomité van de Taalunie afspraken worden gemaakt, zodat gezamenlijk kan worden opgetreden tegenover de Europese Commissie. In elk geval is het standpunt van de Taalunie dat de prijsbinding in de boekensector absoluut noodzakelijk is om de diversiteit in het aanbod te kunnen behouden. Uiteindelijk zal dit de consument dus ten goede komen.

Wat de door een lid aangehaalde biculturele musea betreft, verklaart de Gemeenschapsminister dat het hier gaat om musea die nog steeds onder de bevoegdheid vallen van de nationale Minister van Binnenlandse Zaken. Ze behoren dus niet tot de Vlaamse Gemeenschap. De problematiek is echter te complex om hierover op korte tijd een beperkte juridische studie te kunnen uitvoeren.

De Gemeenschapsminister is eveneens van oordeel dat het ontzuilingsdebat voor de cultuursector van zeer groot belang is. Hij stelt zich de vraag of men hieruit de nodige conclusies zal durven trekken voor wat de begroting van cultuur betreft.

Tenslotte wenst hij nog te benadrukken dat de impact van de overheid op de cultuursector niet mag worden overschat. Vlaanderen is in het buitenland bekend omwille van de kwaliteit van zijn kunstenaars en zijn kunstproductie. De overheid kan hierbij slechts prikkels geven en voorwaarden scheppen, maar ze kan zeker niet in de plaats treden van de kunstenaars zelf.

Wat verdere concrete vragen betreft, verstrekt de Gemeenschapsminister de nodige gegevens aan de commissieleden. De lijst hiervan wordt in bijlage VII bij dit verslag gegeven.

III. BESPREKING PER SECTIE

Sectie 09 — Kabinetsuitgaven van de Gemeenschapsminister van Cultuur

Een lid vraagt of er inderdaad bespaard wordt op de kabinetsuitgaven. Een ander lid wenst de personeelsformatie van het kabinet te kennen en vraagt of het toegestane maximum aantal kabinetsleden niet wordt overschreden.

De Gemeenschapsminister bevestigt dat de verhoging met 2,7 miljoen frank voor personeelskredieten uiteindelijk niet nodig zal zijn. Het aantal personeelsleden bedraagt 52, onderverdeeld in 8 stafleden, 33 medewerkers, 3 telefonisten, 3 hulppersonen en 5 personen voor het onderhouden van de lokalen. Dit betekent een afwijking van één persoon op het niveau van de staf en drie medewerkers.

Sectie 40 — Departement Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur (pro memorie)

Deze sectie, die pro memorie in de begroting werd opgenomen, vormt een voorafspiegeling van de nieuwe organisatiestructuur van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap. In dit verband wenst een lid te weten hoeveel personeelsleden met een precair statuut er tewerkgesteld zijn in de administratie, Bloso en het VCGT.

De gevraagde gegevens worden door de Gemeenschapsminister verstrekt.

Sectie 41 — Kunsten

Een lid is van oordeel dat een globaal overzicht van het theaterlandschap in Vlaanderen nuttig zou kunnen zijn, zeker in het licht van de bespreking van het aangekondigde ontwerp van decreet over de podiumkunsten. Het zou nuttig zijn te weten welk percentage van het geheel van de financiële middelen van de verschillende gezelschappen uit eigen inkomsten voortkomt. Hij vraagt zich ook af met welke criteria een gezelschap kan beoordeeld worden. Ook vindt hij dat de huidige regelgeving moet worden geëvalueerd zodat deze kan worden gecorrigeerd in het nieuwe decreet. Het lid stelt dat hij hiermee niet wil vooruitlopen op het nog te voeren debat over de podiumkunsten. De vragen die hij opwerpt wenst hij echter wel tijdens het komende debat beantwoord te zien.

Een ander lid vraagt naar de grootte van de inbreng van het departement Economie in de filmsector. Dit is van belang om de totale subsidiëring van de sector te kennen.

Hetzelfde lid vraagt zich ook af of de middelen die voorzien zijn voor de VLOS voldoende zullen zijn voor de noodzakelijke investeringen en voor het naleven van de contractuele verplichtingen.

Tenslotte merkt dit lid op dat het Nederlandse subsidiëringssysteem voor auteurs van literaire werken te verkiezen is. Bovendien zou een nauwere samenwerking met Nederland voor meer middelen voor literatuur kunnen zorgen. Moet er niet gestreefd worden naar een gezamenlijk Nederlands/Vlaams Fonds voor de Letteren ?

Een volgende spreker heeft bedenkingen bij de wijziging van het subsidiëringssysteem voor auteurs van literaire werken. Het voorleggen van een lijst van recente werken en van een contract met een uitgever worden als bijkomende voorwaarden voor het verkrijgen van subsidies verplicht gesteld. Is de

laatstgenoemde voorwaarde wel gerechtvaardigd ? Het gaat hier immers om een zuiver commerciële aangelegenheid. Dit lid stelt dat er moet gedacht worden aan een statuut van de auteur. Ook moet volgens hem dringend werk worden gemaakt van een Fonds voor de Letteren. Kan hier niet op dezelfde manier **tewerk** worden gegaan als bij het **Filmproductiefonds** ?

Hetzelfde lid vraagt wat de huidige stand van zaken in verband met dat Filmproductiefonds is, nu er een overeenkomst is met de Gemeenschapsminister van Economie.

Wat de jeugd- en poppentheaters betreft, juicht het lid de stijging van de middelen toe, maar hij is tevens van oordeel dat dit nog onvoldoende is en dat deze sector het moeilijk zal blijven hebben.

Wat het podiumdecreet betreft wenst de **Gemeenschapsminister** duidelijk te stellen dat het zal uitgaan van een verhoging van de eigen inkomsten van de gezelschappen. Hij stelt tevens voor dit debat te zijner tijd te voeren, wanneer het ontwerp ter sprake zal komen in de Commissie. De Commissie stemt hiermee in.

Voor film wordt op de cultuurbegroting 114 miljoen frank uitgetrokken. Vanwege het departement Economie komt nog 104 miljoen frank, vrijgemaakt door de detaxatieregeling. Er is dus 218 miljoen frank beschikbaar voor de filmsector.

Het Filmproductiefonds moet er voor zorgen dat deze middelen worden verhoogd met sponsorgeld afkomstig van zogenaamde institutionele sponsors zoals de Nationale Loterij en de ASLK. Daarbij komt nog de „Tax shelter”, zodat kan worden gesteld dat alles bij elkaar er een belangrijke verhoging beschikbare middelen voor deze sector zal zijn.

De Gemeenschapsminister stelt verder dat in verband met de VLOS in 1991 de contractuele verplichtingen zullen worden nagekomen. Ook van de dringende restauratie van het Gentse operagebouw zal werk worden gemaakt.

De vergoeding van de auteurs van literaire werken is volgens de Gemeenschapsminister in Vlaanderen ruimer dan in Nederland. Hij denkt hierbij ook aan het systeem van de additionele honoraria die aan auteurs worden uitbetaald voor de publikatie in erkende literaire tijdschriften, naargelang de omvang van de gepubliceerde tekst.

Er worden tegelijkertijd minder beurzen aan auteurs toegekend maar deze beurzen zijn dan wel meer substantieel, zodat ze meer tegemoetkomen aan wat een beurs werkelijk moet zijn. De Gemeenschapsminister is van oordeel dat voor het toekennen van een beurs een contract met een uitgever noodzakelijk is : wat geschreven wordt moet ook worden gepubliceerd. Hij stelt dat het systeem misschien nog niet perfect is. Zo zou er meer rekening moeten worden gehouden met het werkelijke inkomen van de auteur. Een correctie is hier nodig.

Voor een werkbaar Fonds voor de Letteren zijn er te weinig middelen. Dat is ook de reden waarom er nog niet aan een volwaardig statuut van de auteur kan worden gedacht. De conclusie hierbij is dat er meer middelen moeten gezocht worden voor het literatuurbeleid.

De Gemeenschapsminister denkt in dit verband ook dat er een onderscheid moet worden gemaakt tussen film en literatuur. Particuliere beleggers zijn om economische redenen in film geïnteresseerd. Het Filmproductiefonds zorgt hierbij voor een grotere inbreng van de overheid.

In verband met nauwere samenwerking met Nederland koestert de Gemeenschapsminister gemengde gevoelens. Hij stelt dat de liefde niet van één kant kan komen. Meermaals heeft hij in Nederland in ambtelijke kringen een zekere minachting voor de Vlaamse literatuur vastgesteld. Bovendien heerst er een zeer minimalistische interpretatie van het Taalunie-verdrag.

Zich naar de Nederlandse regelgeving richten is daarenboven erg moeilijk omdat de Nederlandse regelingen worden aangepast zonder overleg met Vlaanderen. Zo wordt in Nederland opnieuw aan het leenrecht in de openbare bibliotheken gesleuteld, net op het ogenblik dat in Vlaanderen wordt gewerkt aan een op het Nederlandse systeem geënte regeling.

Wat de poppen- en jeugdtheaters betreft geeft de Gemeenschapsminister toe dat de geleverde inspanning inderdaad nog onvoldoende is. Het nieuwe podiumdecreet zal daarin verbetering brengen.

Sectie 42 — Jeugd en Sectie 43 — Volksontwikkeling

Een lid vraagt uitleg over de verschuivingen die er in de jeugdsector zijn bij de jeugdhuizen en jeugdateliers. Deze initiatieven kennen de laatste tijd minder succes. Bovendien wordt hier een verschuiving naar de sector van de kansarmen vastgesteld. Hierover bestaan er vanuit de rapporten van de dienst Jeugdwerk voldoende kwantitatieve gegevens. Spreker vraagt echter of er kwalitatieve rapporten over de werking van jeugdhuizen en jeugdateliers, die door de inspectie zouden zijn opgesteld, kunnen worden ter beschikking gesteld van de Commissie.

Dezelfde spreker wenst ook het aantal personeelsleden te kennen dat in de verschillende koepels van de sector volksontwikkeling en de jeugdsector is tewerkgesteld. De door de Gemeenschapsminister ter beschikking gestelde gegevens worden in bijlage II gegeven.

Het lid vindt dat een aantal aanzienlijke verminderingen in de jeugdsector discriminerend zijn. Globaal is er in deze sector slechts een stijging met 2 %, wat in feite neerkomt op een daling. Gezien de evoluties in de sector van de jeugdhuizen zouden een aantal verminderingen misschien verantwoord kunnen zijn. Heel wat jeugdhuizen hebben substantiële eigen inkomsten. Ook heeft de meerderjarigheid op 18 jaar het publiek van de jeugdhuizen enigszins veranderd. Toch wenst dit lid te benadrukken dat de jeugdhuizen vooral voor de kansarmenwerking een grote nuttigheidsfunctie hebben.

Dit lid concludeert hieruit dat het ontoelaatbaar is om precies in deze sector de nodige miljoenen te gaan zoeken. Hierdoor worden toekomstige initiatieven, zoals de in behandeling zijnde voorstellen van decreet in verband met de decentralisatie van het jeugdwerk, gehypothecerd. De decentralisatieplannen kunnen slechts slagen als de middelen minstens even groot blijven.

In de sector van de volksontwikkeling stelt dit lid dan weer een belangrijke stijging vast van hetgeen voorzien wordt voor de subsidiëring van de koepels en het VCVO. Het gaat om een stijging met 80 miljoen frank. Volgens de gegevens van de Gemeenschapsminister gaat het hier om slechts 48 personeelsleden, waaronder tien van het VCVO. De vraag kan in dit verband gesteld worden of deze koepelorganisaties ook een echte bijdrage tot de volksontwikkeling leveren.

Spreker wenst hier het verzuilingsdebat bij te betrekken. Een aantal maatschappelijke kwalen zoals de te grote ver-

strengeling tussen drukkingsgroepen en de politiek, moet worden aangepakt. Over dit laatste zijn zowat alle fracties het eens. Precies het bestaan van de hogergenoemde koepels is volgens dit lid een voorbeeld van zulke verstrengeling. De 48 personeelsleden van de koepels en het VCVO zijn een echte drukkingsgroep, die bovendien nog ruim wordt gesubsidieerd.

De heer Van Peel dient hierbij een amendement op de begroting in, dat er voornamelijk toe strekt middelen uit de volksontwikkeling over te hevelen naar de jeugdsector en dan voornamelijk naar de jeugdhuizen (zie Stuk 8, 1989-1990, Nr. 2). Hij wil hiermee via een budgettair neutrale operatie, de mogelijkheid om tot decentralisatie van het jeugdwerk te komen veilig stellen.

Een ander lid is van oordeel dat de jeugdsector er in deze begroting zeker niet goed uitkomt. Om een constant beleid te kunnen voeren is er voor deze sector alleen aan *werkingskosten* al ongeveer 100 miljoen frank meer nodig.

Dit lid is van oordeel dat het verzuilingsverschijnsel in de jeugdsector erg miniem is. Het mag dus ook niet als element van het debat worden gebruikt. Wel zou de sector moeten worden geherstructureerd ; vandaar de noodzaak van het decentralisatiedebat.

Het valt volgens dezelfde spreker op dat het decreet op het landelijk jeugdwerk niet voor 100 procent kan worden uitgevoerd, wegens de ontoereikende budgettaire middelen. Een niveau van 75 procent uitvoering moet volgens hem echter haalbaar zijn, alhoewel 80 procent nog beter zou zijn. Tevens wenst hij toch te benadrukken dat slechts 33 procent van de middelen in deze sector afkomstig is van overheids-subsidies.

Voor het plaatselijk jeugdwerk vraagt het lid minstens een indexatie van de werkmiddelen.

Wat de sector van de kansarmen betreft stelt het lid vast dat het budget hiervoor sinds 1985 met 168 procent gestegen is. Dit is volgens hem een zeer behoorlijke stijging, maar het gaat hier dan ook om een sterk groeiende sector. Door het toenemen van het aantal initiatieven zijn echter de middelen van de organisaties die zich met kansarmenwerk bezig houden gedaald. Om de organisaties dezelfde werkmiddelen als in 1985 te kunnen geven is een bijkomend krediet van 20 miljoen frank nodig. Het lid spreekt dan ook van echte derde wereldtoestanden in deze sector. Een overheveling naar het welzijnswerk, waar andere middelen, onder andere via medewerking van de plaatselijke overheid, kunnen worden gevonden, moet misschien worden overwogen. Ook vraagt dit lid een afzonderlijk luik in de begroting voor de werking naar kansarme jeugd toe.

Het lid kondigt aan een ontwerp van advies ter stemming te zullen leggen waarin aan de Commissie van Financiën en Begroting en aan de Executieve zal worden gevraagd via het aanpassingsblad 1991 deze zaak bij te sturen.

Over het door de heer Van Peel ingediende amendement wenst dit lid er op te wijzen dat het effect ervan zal zijn dat de grote koepelorganisaties minder hinder van de voorgestelde vermindering van de subsidies zullen ondervinden dan de kleintjes. Het zijn dus de kleine organisaties die zullen gestraft worden. Wel is dit lid van oordeel dat het decreet over de koepels eventueel kan worden herzien.

Een lid dat niet tot de Commissie behoort, stelt dat het geven van adviezen geen goede techniek is. Opmerkingen

bij de begroting moeten in de vorm van amendementen worden geconcretiseerd. Hij stelt hierbij wel dat de nieuwe begrotingstechniek het amenderingsrecht van het individuele lid van de Vlaamse Raad heeft ondermijnd.

Over het amendement van de heer Van Peel verklaart dezelfde spreker dat het verheugend is dat er een initiatief wordt genomen dat in de richting van een bescheiden stap naar ontzuiling gaat. Hij stelt dat de koepels wel degelijk nuttig werk kunnen doen, maar dat het dan beter is dat ze een vereniging zouden zijn op basis van werkvormen, in plaats van op levensbeschouwelijke grondslag.

Dit alles mag echter niet beperkt blijven tot de sector van de volksontwikkeling ; ook in de jeugdsector is dit van belang. Het lid vraagt zich af waarom er door de indiener van het amendement een selectiviteit aan de dag wordt gelegd en hij precies in de volksontwikkeling wil besparen en niet bij koepels in de andere sectoren. Waarom wordt er niet gedacht aan besparing bij de politieke vormingsinstellingen, die volgens spreker positief worden gediscrimineerd. Dit lid besluit met te stellen dat dit amendement interessant is, maar te selectief. De gehele cultuursector moet in deze zin worden bekeken.

Een volgend lid is eveneens van oordeel dat de jeugdsector ondergewaardeerd wordt. Hij stelt dat het amendement van de heer Van Peel naar improvisatie neigt. Daarom geeft hij er de voorkeur aan een advies van de Commissie, zoals het door een ander lid werd voorgesteld, te formuleren. Een gelijkaardige motie die ter gelegenheid van de begrotingsbesprekingen van het vorige jaar door de Commissie werd aangenomen, heeft volgens hem wel resultaat gehad. Hij stelt tenslotte ook voor het debat over de middelen voor de sector van het plaatselijk jeugdbeleid ten gronde te voeren bij het verderzetten van de bespreking van de decentralisatievoorstellen.

De heer J. Geysels stelt een amendement voor dat er toe strekt de toelagen aan verenigingen voor kansarme jeugd met 20 miljoen frank te verhogen. (Stuk 8, 1989-1990, nr. 2).

Een lid stelt vast dat er voor de sector volksontwikkeling 98 miljoen frank meer ter beschikking wordt gesteld. Hij vraagt naar de berekeningen op basis van **dewelke** tot dit bedrag werd gekomen. Blijkbaar is dit niet alleen om indexeringen voor te blijven, maar ook omdat nieuwe erkenningen worden verwacht. Hij vraagt naar de opsplitsing van deze kredieten over de verschillende bestedingen. Hij vraagt tegelijkertijd dezelfde gegevens voor de jeugdsector.

Een ander lid dat niet tot de Commissie behoort, vraagt naar de bedragen die voorzien zijn voor het experimenteel vormingswerk. Verder vraagt hij hoever het staat met het aantal erkenningen op basis van het decreet van 1978. Hij vraagt of het klopt dat er nieuwe instellingen zijn opgericht door vakbonden, meer bepaald door het ABVV. Wordt verder voor de uitvoering van de decreten rekening gehouden met de indexering en met de CAO van de ambtenaren, vermits deze sector een zogenaamde trendvolger van het openbaar ambt is ? Ook wordt er in de nabije toekomst een achtste koepel erkend. Wat zal daarvan het gevolg zijn voor de andere koepels ? Ook vraagt hij naar het saldo bij de uitvoering van het decreet op het vormingswerk in instellingen.

Dezelfde spreker stelt vast dat er ook in de volksontwikkeling problemen zijn met het volledig uitvoeren van de decreten. Een evaluatie van de decreten is nodig. Tegelijkertijd

moet worden vastgesteld dat er geen substantiële verhoging van de middelen kan verwacht worden, dat er steeds meer te subsidiëren instellingen bijkomen en dat de decreten dus niet voor 100 % kunnen worden uitgevoerd. Dit leidt tot een toestand die moet gedeblokkeerd worden.

Een ander lid stelt dat niemand het recht op vrije vereniging ter discussie wenst te stellen. Toch bestaat er een vaag ressentiment tegenover bepaalde organisaties. Los van de verzuilingsdiscussie bestaat er echter wel een consensus tussen de fracties over dat de verstrengeling tussen politiek en drukkingsgroepen een probleem vormt.

In het sociaal-culturele veld zijn volgens hem de koepelorganisaties in eerste instantie drukkingsgroepen. Bovendien slopen deze organisaties onevenredig veel middelen op, wat in de sector van de volkswontwikkeling voor een scheefgetrokken situatie zorgt. Spreker is van oordeel dat het ingediende amendement alle koepels even sterk raakt, en dus niet alleen de kleine koepels treft.

Wat de evaluatie van de uitvoering van de decreten betreft, stelt hetzelfde lid dat hier een serieuze rol voor de inspectie is weggelegd. Wie niet meer binnen de normering valt, kan niet langer gesubsidieerd worden. Een aantal organisaties, ook in de jeugdsector beantwoordt niet meer aan de criteria.

Een lid is van oordeel dat de in het amendement van de heer Van Peel voorgestelde maatregel voorbarig is. De koepelorganisaties betekenen een reële ondersteuning van de organisaties ; bovendien werken deze beleidsvoorbereidend. Vooral de kleine organisaties hebben voordeel aan de werking van de koepels. Het gevolg van dit amendement zal zijn dat de kleine koepels het werken onmogelijk wordt gemaakt.

Volgens dit lid moeten alle subsidieerbare instellingen ook worden gesubsidieerd. In die zin geven de decreten rechtszekerheid.

Een lid dat niet tot de Commissie behoort stelt dat het recht op vereniging en op vrije meningsuiting vanzelfsprekend niet in vraag wordt gesteld. Waar het echter om draait is de vraag of die vrije meningsuiting en vereniging ook moeten worden gesubsidieerd. Volgens dit lid is het amendement van de heer Van Peel geen echte uiting van de consensus tegen de belangenverstrengeling tussen drukkingsgroepen en politiek. Dit amendement is selectief omdat het maar één aspect aanpakt.

Een ander lid stelt dat het amendement in kwestie onbewust inspeelt op het Mattheus-effect. Niet elke organisatie wordt er in gelijke mate door getroffen. De conclusie uit dit debat moet in feite niet zijn dat in het geheel van de beschikbare middelen voor cultuur er een verschuiving moet plaatsvinden, maar dat het decreet op de koepels moet worden herzien.

De indiener van het amendement is er over verwonderd dat er zoveel verzet tegen is. Volgens hem is dit het eerste concrete initiatief dat ingaat tegen de kwalijke nevenverschijnselen, die aan de verzuiling worden toegeschreven. Een goedkeuring van dit amendement kan een spoorslag zijn om het koepeldecreet ook werkelijk te herzien. De huidige criteria zijn inderdaad te soepel. Een bezinning over de criteria zou nuttig kunnen zijn. Ook kan worden gedacht aan dotaties aan verenigingen, waar ze zelf vrij over kunnen beschikken. Overigens toont het lid zich bereid zijn amendement eventueel aan te passen of uit te breiden naar andere sectoren.

De Gemeenschapsminister antwoordt globaal voor de sectoren jeugd en volksontwikkeling.

Hij wenst er de nadruk op te leggen dat in de begrotingsbesprekingen de Vlaamse Raad het laatste woord heeft over het ontwerp-budget. Het amendementsrecht van de leden blijft voor hem onaangetast. Ook bevestigt hij dat de aanbevelingsmotie die verleden jaar is gestemd wel degelijk zijn weerslag heeft gehad in het aanpassingsblad van de begroting 1990.

Op de vraag van een lid naar kwalitatieve rapporten over de werking van jeugdhuizen, meer bepaald naar de kansarmen toe, zegt de Gemeenschapsminister dat al de jeugdhuizen voor kansarmen zowel als de initiatieven voor kansarme jongeren jaarlijks een uitvoerig verslag aan de Dienst Jeugdwerk overmaken, waarin voornamelijk kwantitatieve gegevens aan bod komen. Tevens werden alle initiatieven en jeugdhuizen in de loop van 1990 door de Dienst Jeugdwerk bezocht. Er wordt voorgesteld in de te publiceren kroniek van de Dienst jeugdwerk bijzondere aandacht aan de initiatieven werkend met kansarme jeugd te besteden.

Met een budget van 360 miljoen voor het landelijk jeugdwerk wordt het uitvoeringspercentage van het decreet op het landelijk jeugdwerk 74 procent. De voorgaande jaren was er een stijging geweest van dit uitvoeringspercentage van 64 procent naar 77 procent. Dus is er dit jaar opnieuw een daling.

Het amendement van de heer Van Peel is volgens hem niet helemaal eerlijk, omdat het selectief tegen slechts één uiting van de verzuiling is gericht, namelijk de koepels in de volksontwikkeling. Dat neemt niet weg dat hij het bespreekbaar stellen van een aantal negatieve verschijnselen toejuicht.

Er is volgens de Gemeenschapsminister een discussie nodig over het geheel van de kredieten in de sectoren jeugd en volksontwikkeling. In de komende jaren zullen de bestaande middelen niet noemenswaardig stijgen. Er zal nog lang een budgettaire schaarste heersen.

Een van de gevolgen hiervan is dat in de komende jaren ideologische groeperingen steeds zullen proberen de bestaande decreten te gebruiken voor hun eigen doeleinden. De erkenning van de ABVV-organisatie „Waas en Dender” als instelling voor vormingswerk is daar een uiting van.

De Gemeenschapsminister is verder van oordeel dat het decreet op de koepels inderdaad lijkt op geïnstitutionaliseerde belangenbehartiging. Hij spreekt over door de overheid bekostigde lobbying.

Voor wat de volksontwikkeling betreft bevestigt de Gemeenschapsminister dat de basis-werkingstoelagen niet werden geïndexeerd. Voor wat de loonkost aangaat werd er rekening gehouden met de index en de CAO van de ambtenaren, zoals overigens in elk departement gebeurde.

Gegevens in verband met het experimenteel vormingswerk, de berekeningswijze voor de kredieten in de sectoren jeugd en volksontwikkeling, het saldo van het decreet vormingswerk in instellingen en het aantal erkende organisaties in de sector van de volksontwikkeling worden door de Gemeenschapsminister ter beschikking gesteld (zie lijst in bijlage VII). In bijlage II wordt een overzicht gegeven van de tewerkstelling in de koepels in de jeugd- en volksontwikkelingssector .

Sectie 44 — Openbaar bibliotheekwerk

Een lid brengt het protocol ter sprake dat is afgesloten om het openbaar bibliotheekwerk meer middelen te geven. Hij zegt dat het pas ingediende ontwerp dat het decreet van 19 juni 1978 betreffende het Nederlandstalig openbaar bibliotheekwerk wijzigt, hiervan een vertaling moet zijn.

Een ander lid vraagt of de nakende oprichting van het gemeentelijk investeringsfonds de gemeenten middelen zal geven om via dit fonds de bibliotheekinfrastructuur te financieren.

De Gemeenschapsminister bevestigt dat in het ontwerp van decreet over het openbaar bibliotheekwerk, dat hij heeft ingediend het door het lid vermelde protocol zijn vertaling vindt.

Het gemeentelijk investeringsfonds baart de Gemeenschapsminister zorgen. Hij vraagt zich af of er voldoende middelen in aanwezig zullen zijn voor de uitvoering van het decreet voor wat de infrastructuur van de bibliotheken betreft. De Gemeenschapsminister heeft in elk geval gepleit dat voor de investering in bibliotheekinfrastructuur door de gemeenten een uitzonderingsregeling zou worden toegepast. Hij is er overigens ook voor bevreesd dat de financiering via het investeringsfonds onwillige lokale besturen verdragingsmogelijkheden geeft voor het bouwen van een bibliotheekinfrastructuur.

Sectie 45 — Sport en recreatie

Een lid stelt vast dat het budget in deze sectie ongeveer status quo blijft. Tal van initiatieven blijven achterop of ontbreken in de begroting.

Het lid vraagt welke bezuinigingen er in de werkingssuitgaven van de Bloso-centra voorzien worden. Wie beslist over de verhoging van de ligprijzen in de jachthavens onder beheer van Bloso ? Is dit een bevoegdheid van de administratie en zal er een uniforme beslissing worden genomen ?

Verder vraagt dit lid wat er wordt gedaan aan de medisch verantwoorde sportbeoefening. Wat behelst het budget voor projecten voor het tegengaan van geweld in de sport ? Werd er verlies geboekt bij de organisatie van de Gymnasiade ? Is er tenslotte geld voor de verbeteringswerken van het domein Hofstade-Bad ?

Een ander lid stelt eveneens de status quo in het budget voor de sport vast. De grootste groei zit er in de werkingstoeelagen voor de sportverenigingen. Dit is echter onvoldoende om nieuwe erkenningen mogelijk te maken. Anderzijds is er ook geen extra-inlevering in deze sector voorzien.

Het lid verwijst ook naar het in bespreking zijnde ontwerp van decreet bestuurlijk beleid waarin bepaald wordt dat Bloso wordt omgevormd tot een parastatale. Dit zal volgens hem twee grote gevolgen hebben. De regeling van het Vlaams Sportfonds kan erdoor operationeel worden, hetgeen volgens spreker verheugend is. Er zal een grotere duidelijkheid ontstaan over de besteding van de middelen. Het tweede gevolg is dat de prangende personeelsproblematiek van het Bloso kan worden opgelost. Welke regeling wordt voorzien voor de preciaire personeelsleden van het Bloso ?

Nochtans vindt dit lid dat de begroting van het Sportfonds in de toekomst in de Vlaamse Raad besproken moet blijven. Dit mag geen aangelegenheid worden van het Bloso alleen,

aan wiens beheer het Sportfonds zal worden toevertrouwd. Het lid vraagt ook of er contacten met de nationale overheid zijn voor de operationalisering van het Vlaams Sportfonds. Hoever staat het met de overheveling van de middelen uit het nationaal Sportfonds ?

Het lid vraagt verder in hoeverre de beleidsopties van de Gemeenschapsminister door dit budget kunnen worden waargemaakt. Hij vraagt of er projecten zijn voor wat hij de „sport-arme gebieden” noemt. Wordt er in deze gebieden in sportinfrastructuur geïnvesteerd ?

De essentie van het sportbeleid is volgens de Gemeenschapsminister zoveel mogelijk mensen zoveel mogelijk sport te laten beoefenen. Dit is de filosofie van de campagne „Sport voor Allen”. Men gaat er daarbij van uit dat een brede basis voor een grote top zorgt.

De taak van de overheid daarbij is te zorgen voor de infrastructuur. Dit kan gebeuren op gemeentelijk vlak of via het Bloso. De Gemeenschapsminister stelt een uitgebreide lijst ter beschikking van wat er de laatste tien jaar werd gesubsidieerd aan sportinfrastructuurwerken in de gemeenten.

De vraag kan worden gesteld in hoeverre de eigen infrastructuur van het Bloso niet op het terrein van de particuliere sector komt. Bloso treedt soms in concurrentie met die particuliere sector. Hierbij moet worden gesteld dat er te weinig middelen voorhanden zijn om een gelijktijdige subsidiëring van Bloso en de particuliere sector op alle terreinen mogelijk te maken.

De deelnemingsprijs ligt in de Bloso-centra erg laag en het is de vraag of dit kan volgehouden worden. Ook moet er nagegaan worden in hoeverre lokale besturen infrastructuur van het Bloso zouden kunnen overnemen.

Verdere constanten in het sportbeleid zijn de ondersteuning van de levende krachten in de sector en de noodzaak om het personeel dat in de sector werkzaam is te regulariseren.

Wat het Vlaams Sportfonds aangaat kondigt de Gemeenschapsminister aan dat het nog in te dienen **programmadecreet** een bepaling bevat welke dit fonds in voege laat treden per 1 januari 1991. Dit zal geen aanleiding geven tot meer middelen maar er zal meer budgettaire klaarheid door komen.

De overheveling van de middelen uit het nationaal Sportfonds werd reeds een aantal keren ter sprake gebracht bij het overleg tussen de drie Gemeenschapsministers van cultuur. Het bestaan van een nationaal Sportfonds past in feite niet meer in de nieuwe staatsstructuur. Er zijn hier echter wel problemen in verband met de voorafnamen voor het BOIC uit dit fonds en in verband met de toe te passen verdeelsleutel. Deze zaak is een aangelegenheid voor het Overlegcomité Regering-Executieven.

De omvorming van het Bloso tot parastatale zal er volgens de Gemeenschapsminister voor zorgen dat er in de Vlaamse Raad minder over de sport zal kunnen worden gepraat. Dit zal hetzelfde effect hebben als de oprichting destijds van het VCGT. Het gevaar is groot dat de belangengroepen hun greep op het beleid zullen vergroten. De taak van de voogdijminister zal zich tot de voogdij moeten beperken.

Nieuwe ontwerpen die door de Gemeenschapsminister worden voorbereid blijven ondertussen buiten de wil van de

Gemeenschapsminister hangen. Hij stelt dat, ingevolge de gemakkelijker procedure (in vergelijking met ontwerpen) voorstellen van decreet eerder aan bod zouden kunnen komen.

Wat de medisch verantwoorde sportbeoefening betreft, dit wordt uitgewerkt door de Gemeenschapsminister van Volksgezondheid.

De besparingen in de Bloso-centra moeten nog worden onderzocht. Hierover bestaat nog geen globaal overzicht.

Het krediet voor de bestrijding van het geweld in de sport is bestemd voor de Stichting Rika De Backer, die voor deze problematiek werd opgericht.

Inlichtingen over het verlies bij de organisatie van de Gymnasiade en de middelen voor de verbeteringswerken aan het domein Hofstade-Bad worden door de Gemeenschapsminister ter beschikking gesteld.

Sectie 46 — Toerisme

Bij de bespreking van deze sectie geeft de Commissaris-generaal voor Toerisme namens de Gemeenschapsminister een uiteenzetting over de werking van het Vlaams Commissariaat-Generaal voor Toerisme.

Het VCGT heeft drie doelstellingen : Belgen betrekken bij het binnenlands toerisme, buitenlandse toeristen aantrekken en de toeristische industrie ondersteunen.

Voor wat de werking naar landgenoten betreft zijn er specifieke initiatieven. De actie „Vlaanderen vakantieland” promoot korte vakanties in voor- en na-seizoen in eigen land. Ook wordt promotie gevoerd voor allerhande manifestaties met toeristische aantrekkingskracht.

Naar het buitenland is er vooral de werking van de in het buitenland gevestigde toeristische bureaus. Er zijn er op dit ogenblik negen, waarvan de meeste gevestigd zijn in buurlanden, binnen een straal van ongeveer 400 kilometer. Dit speelt in op marktonderzoek, dat voorspelt dat er een groei van 5 % zal zijn bij het toerisme vanuit de buurlanden. Naast de bureaus is er een deelneming aan beurzen en workshops en worden er speciale acties naar de pers ondernomen.

Voor de promotie in het buitenland is voor 199120 miljoen frank meer voorzien. Er wordt voor geopteerd om enkele bijkomende bureaus op te richten. Zo wordt een bureau in Madrid gepland, welk moet tegemoetkomen aan het toenemende Zuid-Noord-toerisme. Ook wordt er gedacht aan een bruggehoofd in Oost-Europa. Waarschijnlijk zal dit in Wenen worden gevestigd, alhoewel ook Boedapest een mogelijke vestigingsplaats is.

Verder participeert het VCGT in de European Travel Commission, die instaat voor de promotie van Europa in de andere werelddelen.

Wat de toeristische industrie betreft, dient er op gewezen dat de wetgeving op het hotelwezen aan haar laatste werkingsjaar toe is. Het VCGT heeft de sector in de wetgeving begeleid. Hoteliers werden geholpen bij het bekomen van een vergunning en erkenning. 325 hotels van de ongeveer 850 zijn op dit ogenblik erkend. De overgrote meerderheid van de niet erkende wil echter een vergunning aanvragen.

Een voorontwerp van decreet voor de regeling van het kampeertoerisme wordt voorbereid.

Er wordt een discussie georganiseerd over het sociaal toerisme in zijn verhouding met het commercieel toerisme en dit in het licht van een herziening van het koninklijk besluit van 20 december 1980.

In de sector van de reisagentschappen wordt het probleem van de borgstelling in de nabije toekomst geregeld.

Tenslotte wordt nog gesteld dat het VCGT nauw samenwerkt met andere overheidsinstellingen die met de toeristische sector te maken hebben, zoals de NMBS en Sabena.

Een lid stelt het probleem van het ontbreken van juiste statistische gegevens aan de orde. Het is belangrijk om het overnachtingscijfer in de hotelbranche te kennen. De cijfers die worden gegeven zijn niet juist omdat hotelhouders niet graag met de juiste cijfers uitpakken, uit schrik dat dit voor hen negatieve fiscale effecten zou hebben. Op basis van onjuiste cijfergegevens kan volgens dit lid geen goed beleid worden gepland.

Het lid stelt verder vast dat het aantal overnachtingen aan de kust, zowel in de hotels als bij het sociaal toerisme de laatste jaren vermindert. Dit is onder andere te wijten aan de hotelinfrastructuur, waar er een grote achterstand tegenover het buitenland moet worden geconstateerd. Dit is onder andere het gevolg van onvoldoende subsidiëring van de sector. Ook de rendabiliteit van de hotels is niet hoog genoeg, omdat ze niet het gehele jaar door toeristen ontvangen. Het is nodig dat er aan de kust wintertoerisme wordt ontwikkeld. Ook wijst dit lid er op dat het bouwen van een nieuwe hotelkamer circa 3,5 miljoen frank kost. Een niet al te groot hotel kost ongeveer 75 miljoen frank. Het gaat hier dus om zeer hoge investeringen.

In verband met de hotelsector wenst dit lid te weten hoever het staat met de invoering van de vijfsterrenkwalificatie voor hotels, die in België op dit ogenblik nog niet bestaat.

Dit lid vraagt of het VCGT over een marketingplan voor toerisme beschikt. Welke zijn de prioriteiten voor 1991 ? Gebeurt er marktonderzoek ? Over het algemeen is er een tekort aan toeristisch management. Dit weerspiegelt zich in een tekort aan samenwerking onder andere met stedelijke en provinciale toeristische diensten en in het achterwege blijven van de automatisering.

Hetzelfde lid vraagt of de vestigingswet voor restauranthouders wel voldoende wordt gecontroleerd. Heel wat eetgelegenheden zijn niet in overeenstemming met de vestigingswet. Er is een wildgroei in de sector.

Ook stelt deze spreker dat de ontsluiting van de badplaatsen via goede verkeerswegen een absoluut primordiale voorwaarde voor de bloei van het kusttoerisme is.

Het lid is verder van oordeel dat in tegenstelling tot het buitenland de prijzen in ons land niet enorm gestegen zijn. Dit feit zou propagandistisch moeten uitgebuit worden.

Tenslotte beklaagt spreker er zich over dat door de andere sectoren in feite te weinig belang wordt gehecht aan het toerisme. In het buitenland zijn de promotiebudgetten drastisch verhoogd. In Vlaanderen is er een feitelijke daling van deze budgetten.

Een volgende lid beaamt de vorige spreker wanneer deze stelde dat de statistieken over de overnachtingen niet correct zijn. Hij vraagt zich af of aan de gemeenten niet kan worden gevraagd om de bewijsstukken van de overnachtingen bij de cijfers te voegen. De controle op het verblijf moet in feite

een lokale aangelegenheid zijn, onder de verantwoordelijkheid van de lokale besturen, die de mogelijkheden moeten worden gegeven om die controle uit te oefenen.

Dit lid pleit voor een volledige doorlichting van de toeristische sector door de SERV. Dit werd verleden jaar reeds gevraagd in de Commissie, maar toen antwoordde de Gemeenschapsminister dat de SERV hiervoor de middelen niet had. Toch wil dit lid nogmaals op zulke doorlichting aandringen.

Vervolgens vraagt dit lid wat de buitenlandse bureaus voor toerisme kosten aan vaste kosten en personeelsuitgaven en dit per bureau uitgesplitst. Hij stelt vast dat de beschikbare middelen wel erg karig zijn. Drie miljoen frank per jaar is niet genoeg.

In dit verband wenst het lid te wijzen op het belang van het toeristisch bureau in Japan, dat voor een grote en belangrijke regio werkt. De markt die hier voor het toerisme wordt aangeboord is waarschijnlijk groter dan die van de USA. Daarom zou dit bureau meer middelen moeten krijgen.

Wordt er verder nog gewerkt aan de promotie van het congrestoerisme ? Hoever staat het met de dienst voor congressen ? Ook wenst het lid te weten hoever het staat met de organisatie van de reisbureaus.

Wat de hotels aan de kust betreft, is ook dit lid van oordeel dat de kust meer en meer degradeert tot een slaapstad voor Brussel en Antwerpen en tot een centrum voor dagjestoerisme. Het echte toerisme, met overnachtingen in hotels gaat fel achteruit. Hieruit moet besloten worden dat de kust als toeristisch oord dringend een nieuwe stimulans nodig heeft. Daarvoor zijn er in de eerste plaats hotels nodig. De vastgestelde achteruitgang van de hotelsector is in dit opzicht dus nefast. Bovendien is slechts een klein gedeelte van de hotels aan de wetgeving aangepast. Kleine en oudere hotels dreigen te verdwijnen. Heel wat van die hotels vormen zich om tot kamers met ontbijt.

Toch stelt dit lid vast dat er in de hotelsector nog heel wat inzet is van mensen die de sector verder willen uitbouwen. De inspectie ontmoedigt echter veel hoteliers. In feite zou de inspectie de sector moeten helpen onder andere met het opstellen van dossiers voor het aanvragen van erkenning.

Bijkomend worstelt de kust met verkeers- en parkeerproblemen, waarvoor dringend oplossingen moeten worden gezocht.

Ook wenst dit lid te weten of er nog aan vakantiespreiding wordt gedacht.

Tenslotte vraagt dit lid naar een stand van zaken in verband met de regeling van het kampeertoerisme en de studie over het sociaal toerisme.

Globaal genomen zegt dit lid ontgoocheld te zijn over de begroting voor toerisme. Hij stelt dat er meer middelen moeten worden gevonden en hij verwacht dat er bij de aanpassing een verhoging zal moeten worden doorgevoerd. Ook vraagt dit lid wanneer er nog eens een decreet over het toerisme komt. Hij stelt vast dat er op decretaal vlak niets gebeurt.

Een volgende spreker stelt eveneens dat er een gebrek aan controle op de vestigingsvoorwaarden voor de restaurants is. Dit zorgt voor een niveau-verlaging in de sector.

Dit lid vraagt zich af of de relatie tussen de overheid en het VCGT wel goed is. Hoe verloopt het overleg tussen bei-

den ? Ook stelt hij vragen naar de samenwerking met de andere gemeenschappen. Bestaat er een overlegcomité ?

Volgens deze spreker is een algemene beleidsnota over het toeristisch beleid, al dan niet na advies van de SERV, gewenst.

Ook dit land vraagt zich af of de kust meer en meer van een toeristisch gebied naar een tweede verblijfplaats evolueert. In sommige kustgemeenten stelt zich hierbij ook het probleem van de hoge huurprijzen.

Tegen de vrijbuitery in de sector zou het volgens het lid nuttig zijn om te komen tot een decreet over de beroepsethiek in de toeristische sector. Dit moet de rechten van de consument veilig stellen. Tegelijkertijd dient er echter ook een gedragscode voor de toerist te komen, onder andere in de optiek van de toenemende zorg voor het milieu.

De internationale samenwerking blijft volgens dit lid beperkt tot de samenwerking met de Waalse tegenhanger van het VCGT in de Belgische toeristische bureaus in het buitenland. Wordt op die manier in het buitenland overigens wel een eigen Vlaams toeristisch beleid gepromoot ?

Wat de hotelsector betreft, is dit lid van oordeel dat er al veel ten goede kan veranderen mits een goede voorlichting van hotelhouders in verband met reglementering en subsidiëring.

De Gemeenschapsminister verklaart eerst en vooral dat een aantal door de leden opgeworpen vragen niet tot zijn bevoegdheid behoren. Het probleem van de vestigingswet voor restaurants en de controle erop behoort tot de nationale materie van economische zaken. De verkeersproblematiek behoort tot de bevoegdheid van de Gemeenschapsminister van Openbare Werken en Verkeer.

Wat de werking van het VCGT betreft verduidelijkt de Gemeenschapsminister dat het om een parastatale B gaat, die voor haar werking jaarlijks een globale dotatie krijgt. De Gemeenschapsminister heeft slechts de voogdij over de instelling. Het beleid en de dagelijkse werking behoort tot de bevoegdheid van de instelling zelf. Het behoort wel tot de verantwoordelijkheid van de Executieve om het legistieke kader te verfijnen.

De Gemeenschapsminister verklaart zelf voorstander geweest te zijn van een herinschakeling van het VCGT in het administratief kader. De Executieve is hem daarbij echter niet gevolgd.

Verder zegt de Gemeenschapsminister een aantal beleidsoriëntaties aan het VCGT te hebben aangereikt in april 1990. De tekst hiervan wordt in bijlage III bij dit verslag gegeven. Daarop is tot dusver nog geen reactie gekomen. Het Commissariaat-Generaal zal in de loop van november 1990 hierop antwoorden.

Een aantal beleidsbeslissingen zijn er ondertussen reeds getroffen. Er is een besluit van de Executieve in verband met de invoering van de vijfde ster voor de hotelkwalificatie. Ook zijn er maatregelen voorzien voor een maximale toepassing van de economische expansiewetgeving voor de logiesverstrekkende bedrijven.

Op de opmerking dat de beschikbare middelen onvoldoende zijn, antwoordt de Gemeenschapsminister dat ook voor deze sector geldt dat budgettaire beperkingen het niet mogelijk maken om aan alle noden tegemoet te komen.

De Gemeenschapsminister heeft aan de SERV gevraagd een doorlichting van de toeristische sector te doen. De SERV heeft daar echter op geantwoord dat dit niet tot zijn prioritaire opdrachten behoort en dat hij er ook de middelen niet voor heeft. Er is nu besloten dat het VCGT deze middelen ter beschikking zal stellen. Er is in het totaal 7,5 miljoen frank voor voorzien. De studie zal ten vroegste in 1992 klaar zijn.

Wat de regeling van de reisbureaus betreft, werden een aantal omstreken bepalingen door het Arbitragehof vernietigd. Er is overleg met de nationale overheid en met de gemeenschappen aan de gang. Het statuut van de reisconsulent, het waarborgfonds en het garantiefonds voor de bescherming van de consument komen in dat overleg aan de orde. Bedoeling is zo snel mogelijk tot een nieuw decreet te komen. Een datum kan er echter nog niet gegeven worden.

De reglementering van de kampeerterreinen is grotendeels een probleem van ruimtelijke ordening. De vraag is wie de vergunning voor kampeerterreinen moet afleveren : de centrale overheid of het gemeentebestuur ? Optreden tegen illegale campings is in elk geval een aangelegenheid van het gemeentebestuur.

De Gemeenschapsminister zegt zich bewust te zijn van de problemen van de hotelsector. De reeds vergunde hotels zouden positief gediscrimineerd moeten worden. Er wordt een inspanning gedaan om investeringen in de hotelsector aan te moedigen via de toch wel belangrijke premiereregeling. Ook wordt de hoogste schaal in het kader van de economische expansieregeling toegepast.

De Gemeenschapsminister is voorstander van een globaal debat over het toeristisch beleid. De Executieve zal hierover een nota krijgen. Wat nieuwe decreten betreft stelt de Gemeenschapsminister tenslotte dat de voorbereiding ervan via het VCGT en zijn organen de nodige tijd vraagt, maar dat er wel degelijk aan decreten voor de toeristische sector wordt gewerkt.

Namens de Gemeenschapsminister antwoordt ook de Commissaris-generaal op een aantal opmerkingen.

De statistieken voor de overnachtingen worden verzameld met het koninklijk besluit 258 als wettelijke grondslag. Men is zich bewust van het probleem van het niet correct zijn van die statistieken. Op dit ogenblik wordt echter gewerkt aan een herstructurering van de statistieken met de bedoeling tot een correcte en volledige registratie van het aantal overnachtingen te komen. De nieuwe methode zal worden toegepast vanaf 1 januari 1991.

Wat het aantal overnachtingen betreft is men toch zeker van een sterke groeitendens als men het aantal landingen op de nationale luchthaven, welke een objectief gegeven zijn als richtsnoer gebruikt. In 1989 was er een stijging van het aantal overnachtingen met 10,7 procent. Dit betekent een stijging met 8 procent voor wat de overnachtingen van Belgen betreft, en een stijging met 15 procent van de buitenlandse overnachtingen. Dit is in elk geval een grotere stijging dan in het buitenland.

De achteruitgang van de hotelsector aan de kust is voornamelijk te wijten aan de beslissing van particulieren om te investeren in appartementen in plaats van in hotels. Dat hotels aan de kust slechts in het hoogseizoen op hun volle rendement draaien is een specifieke kustproblematiek.

Er wordt verder wel degelijk aan marktonderzoek gedaan. De Duitse markt is onderzocht en het onderzoek van de Franse markt is aan de gang. Ook het Belgisch vakantiedrag wordt onderzocht. Uit dit marktonderzoek is overigens besloten dat de prioriteit voor 1991 op de buurlanden moet worden gericht.

Wat het management betreft dient er ook melding te worden gemaakt van een managementscursus, waar 35 cursisten uit de toeristische diensten zich voor hebben ingeschreven.

Ook is het VCGT reeds in grote mate geautomatiseerd. De stedelijke toeristische diensten zijn gedeeltelijk geautomatiseerd. Een speciaal krediet voor de verdere automatisering van deze diensten zal aangevraagd worden.

Wat de toeristische bureaus in het buitenland betreft, stelt de Commissaris-generaal dat met beperkte middelen toch succes wordt geboekt. Zo is er in 1989 een stijging van het aantal overnachtingen van Japanners in België met 39 procent geweest. Globaal worden de goede resultaten van de buitenlandse bureaus door de stijging van het aantal overnachtingen bewezen.

Gegevens over de budgetten van de toeristische bureaus in het buitenland worden ter beschikking gesteld.

De samenwerking met de Waalse toeristische dienst voor promotie in het buitenland is een realistische keuze gezien de beperkte middelen. Bovendien is het verkieslijk dat in het buitenland gezamenlijk wordt opgetreden. In de instanties van EG, OESO en de European Travel Commission is het VCGT aanwezig waar het aanwezig moet zijn. De vertegenwoordiging in de internationale organisaties wordt verdeeld tussen de Commissaris-generaal en de adjunct-Commissaris-generaal.

Ook aan de promotie van het congrestoerisme wordt gewerkt via het BCIB (Belgian convention incentive bureau), waarin wordt samengewerkt met de Waalse dienst voor toerisme en Sabena. Per maand worden er via deze instelling twintig aanvragen voor het organiseren van conventies en congressen geregistreerd. Het gaat hier om een zeer dynamische instelling.

Het parallelle circuit van kamers met ontbijt, dat in de hotelsector is ontstaan, zal met meer inzet worden benaderd. Een erkenningsregeling voor kamers is nodig. Verder dient gezegd dat de hotelhouders door de administratie op de best mogelijke manier worden voorgelicht.

Tenslotte wat de vakantiespreiding betreft, werd hierop in het verleden reeds dikwijls aangedrongen bij de Gemeenschapsminister van Onderwijs. Er wordt ook over gepraat met vertegenwoordigers uit de pedagogische sector, waar deze kwestie moeilijk ligt. De begin- en einddata van de zomervakanties zijn nu voor een aantal jaren vastgelegd. Aan het probleem van de weekends bij het begin en het einde van de vakantie werd verholpen. Ook de herfst- en krokusvakanties werden voor een aantal jaren vastgelegd. In elk geval is het moeilijk om in verband met de vakantiespreiding tot een consensus te komen. Er moet ook worden vastgesteld dat de horeca van de kust hierover een andere mening heeft dan die van het binnenland.

Sectie 48 — Internationale culturele betrekkingen

Een lid vraagt een overzicht van wat als „internationale culturele betrekkingen” kan worden beschouwd. Ook wordt geïnformeerd naar de huidige stand van zaken van de internationale culturele akkoorden. Ook de bedragen die hieraan verbonden zijn worden gevraagd.

Een ander lid stelt vast dat er niet genoeg middelen zijn voor de uitvoering van de internationale culturele akkoorden. Hij pleit ook voor een prioritaire internationale samenwerking met Nederland.

De Gemeenschapsminister stelt eveneens vast dat de middelen voor internationale culturele samenwerking tamelijk beperkt zijn. Toch werd er een poging gedaan om meer middelen voor het internationale beleid vrij te maken. Dit is slechts gedeeltelijk gelukt. Ook zijn er een aantal budgettaire verplichtingen die jaarlijks terugkeren.

De Gemeenschapsminister is van oordeel dat de aanwezigheid van Vlaanderen op de internationale culturele scène vooruitgaat. Zo was er een aparte aanwezigheid van Vlaanderen op de biennale van Venetië. Ook wordt de grote Ensor-tentoonstelling in Parijs als voorbeeld aangehaald van een goede werkwijze. Dit project beantwoordde aan de wetten van vraag en aanbod. Er was ook een werkelijke interesse voor. Daarom kon deze tentoonstelling een succes worden.

In 1991 zullen de accenten voor internationale culturele samenwerking vooral op Nederland worden gelegd. Er wordt een coproductiefonds voor theaterprojecten opgestart. Ook zal men tot een bilocatie van het theaterfestival komen.

Met betrekking tot de culturele akkoorden zegt de Gemeenschapsminister dat de Vlaamse Executieve op 27 juli 1990 een evaluatieverslag en een richtlijnengids voor de uitvoering van de culturele akkoorden heeft goedgekeurd. Die richtlijnengids wordt in bijlage IV gegeven.

Het laatste volledig gedetailleerd overzicht van de bedragen per cultureel akkoord per kalenderjaar dateert van 1989. Men vindt het in bijlage V bij dit verslag. Men mag uit de budgettaire weerslag van de culturele akkoorden geen onmiddellijke gevolgen trekken voor wat betreft de culturele samenwerking met deze landen. Heel wat uitwisselingen gebeuren ad hoc, buiten cultureel akkoord. Hiervan wordt een overzicht gegeven in bijlage VI.

Voor de uitvoering van de begroting 1990 werd voor de uitvoering van de culturele akkoorden ongeveer dezelfde budgettaire totaal massa voorzien.

De budgettaire weerslag van de uitvoering van de culturele akkoorden wordt geïmputeerd op de volgende begrotingsartikels van sectie 48 :

— artikel 01.01.48 Kunst	123,5 miljoen
— artikel 01.02.48 Jeugd	6,5 miljoen
— artikel 01.03.48 Volksontwikkeling	6,0 miljoen
— artikel 01.04.48 Bibliotheken	1,1 miljoen
— artikel 12.20.48 Sport	2,0 miljoen

In de regel gaat ongeveer 113 van de beschikbare bedragen naar de uitvoering van de culturele akkoorden.

Sectie 49 — Algemeen cultuurbeleid

Bij deze sectie werden geen opmerkingen geformuleerd.

IV. STEMMINGEN

Vervolgens wordt overgegaan tot indicatieve stemmingen. De artikelen 9, 15, 17, 21, 34, 45, 53, 54 en 68 van het ontwerp van decreet worden eenparig aangenomen alsmede de secties 40, 41, 44, 45, 46, 48 en 49 van de begrotingstabel.

Het amendement van de heer Van Peel (Stuk 8 (1989-1990) – Nr. 2) wordt verworpen met 5 stemmen voor en 6 stemmen tegen.

Het amendement van de heer Geysels (Stuk 8 (1989-1990) – Nr. 2) wordt verworpen met 10 stemmen tegen bij 1 onthouding.

Artikel 19 van het ontwerp en de secties 09, 42 en 43 van de begrotingstabel worden vervolgens eenparig aangenomen.

Tenslotte wordt ook de conformiteit tussen de administratieve begroting en de uitgavenbegroting door de Commissie eenparig vastgesteld.

V. ADVIES VAN DE COMMISSIE

Na de stemming wenst een lid een advies vanwege de Commissie voor Cultuur ter stemming te leggen waarin gevraagd wordt bij de begrotingscontrole en het aanpassingsblad 1991 de middelen voor de sector Jeugd te verhogen.

De tekst van dit advies luidt als volgt :

„De Commissie voor Cultuur stelt vast dat de Vlaamse Executieve in de ontwerp-begroting 1991 ernstig rekening hield met een aantal aanbevelingen van de Commissie, die naar aanleiding van de begroting 1990 aandacht vroeg voor de meest prangende problemen in de cultuursector. Zo werden de middelen voor de Vlaamse Opera Stichting, het ballet van Vlaanderen, het Museum van Hedendaagse Kunst te Antwerpen merkkelijk verruimd, wordt het bibliotheekdecreet uitgevoerd, worden de personeelstoelagen voor de culturele centra op peil gebracht en worden in de sector van de volksontwikkeling stappen gezet naar een meer volledige en geïndexeerde uitvoering van de decreten.

De Commissie wenst echter te wijzen op de achterstand die de jeugdsector oploopt ten aanzien van andere cultuurmateries.

— Ondanks inspanningen tijdens de vorige jaren dreigt het uitvoeringspercentage van het decreet landelijk jeugdwerk — dat op zich reeds een veel grotere inspanning vraagt van het vrije initiatief zelf dan in alle andere cultuur- en welzijnsdecreten — terug onder de 70 % te zakken.

— In het kader van een nakende decentralisatie van het lokale jeugdwerk naar de gemeentebesturen, is het dringend nodig de globale budgetten daartoe minstens het inflatieritme te laten volgen, teneinde de lokale besturen niet op te zaden met een vergiftigd geschenk.

— De werking met kansarme jongeren wordt jaarlijks minder en minder gesubsidieerd, ondanks een stijging van het budget met 168 % sinds 1985. De aangroei van kansarme migrantenjongeren doet immers ook het aantal initiatieven stijgen, waardoor de puntenwaarde — waarop het subsidiestelsel is gebaseerd — in dezelfde periode meer dan gehalveerd is.

De Commissie meent dat in tijden van toenemende commercialisering van de vrijetijdsbesteding, het sociaal-cultureel werk met kinderen en jongeren alle waardering en steun verdient.

Zij vraagt de Executieve bij de begrotingscontrole en het aanpassingsblad 1991 de middelen van het programma 42 „Jeugd” te verhogen, om de meest prioritaire problemen — zoals aangegeven — te kunnen opvangen.”

Een lid stelt voor het advies uit te breiden met de volgende bepaling :

„Zij stelt vast dat onevenredig veel middelen worden toebedeeld aan de koepels in de Volksontwikkeling en wijst dit aan de te ruime criteria in het desbetreffende decreet. Daarom vraagt zij de Minister dringend werk te maken van een herziening van dit decreet”.

De indiener van het advies verklaart zich akkoord dat het decreet over de koepels wordt herzien, maar vraagt zich af of hiervoor een financiële motivering moet worden gegeven.

Een ander lid wil dit echter doortrekken naar de andere koepels in de culturele sector. Hij stelt daarom voor de tekst als volgt te verruimen :

„De Commissie stelt vast dat de in de culturele sector aanwezige koepelstructuren onevenredig gesubsidieerd worden in vergelijking met de respectieve werkvelden. Zij vraagt daarom aan de Executieve — na evaluatie — de desbetreffende normering te herzien.”

Het lid dat de verwijzing naar de koepels in de volksontwikkeling voorstelde gaat ermee akkoord dat in het advies wordt verwezen naar het globale fenomeen van de koepels.

Een lid stelt voor in deze zaak niet te improviseren. Er bestaat in de Commissie een akkoord om de onderwaarde van de jeugdsector in het advies ter sprake te brengen. De kwestie van de koepels in de cultuursector is eerder een probleem dat in de werkgroep Verzuiling grondig moet uitgediept worden.

De indieners van de teksten over de koepels zijn hiermee akkoord en leggen hun tekst niet ter stemming. Volgens één van de indieners wijst deze discussie er wel op dat de problematiek van de koepels verschillende fracties nauw aan het hart ligt.

Tenslotte wordt de tekst van het hierboven weergegeven advies eenparig door de Commissie aangenomen.

De Verslaggever,

F. BOSMANS

De Voorzitter,

H. VAN ROMPAEY

BIJLAGEN

BIJLAGE 1

ADMINISTRATIE VOOR SPORT EN OPENLUCHTLEVEN
BEGROTING 1991 VAN HET NATIONAAL SPORTFONDS
(Nederlandstalige sector)

1. MIDDELEN

Aard	Ramingen 1991	Begroting 1990	Ontvangsten 1989
Saldo per 1 januari 1991	4.000.000	4.000.000	—
Ontvangsten van budgettaire oorsprong	—	—	—
Bijzondere niet-patrimoniale ontvangsten			
A. Aandeel van de Nederlandstalige sector in de ontvangsten van weddenschappen op sportuitslagen en bijzondere toelagen (1)	301.500.000	296.000.000	296.496.209
B. Eigen inkomsten van de Nederlandstalige sector			
1) Inschrijvingen, sportvakanties, stages, enz. . . . inkomsten uit de werking van de centra	190.000.000	210.000.000	176.012.350
2) Abonnementen, tijdschrift, verkoop uitgaven	1.500.000	1.500.000	1.341.125
3) Terugbetalingen	2.500.000	3.000.000	1.942.573
4) Inschrijvingen en verkoop cursussen	8500.000	8.500.000	8.067.161
5) Diversen	—	—	9.470.365
Totalen	508.000.000	523.000.000	493.329.783

(1) Uitgegaan wordt van een toelage door de Nationale Loterij van 513 miljoen frank, en een ontvangst van 40 miljoen frank voor wedstrijden van weddenschappen op sportuitslagen.
Van deze ontvangsten is 54,535 % bestemd voor de Nederlandstalige sector.

II. UITGAVENPROGRAMMA

Aard	Kredieten 1991	Aangepaste begroting 1990	Uitgaven 1989
A. Toelagen voor de werkzaamheden van de verenigingen en groeperingen die de aanmoediging van de lichamelijke opvoeding en de sportbeoefening tot doel hebben, en toelagen voor de organisatie van sportmanifestaties op nationaal niveau			
Artikel 1. Diverse toelagen			
1.1 Werkingstoelagen aan de landelijk georganiseerde sportverenigingen (decreet 2.3.77)	20.000.000	25.000.000	5.830.000
1.2 Andere werkingstoelagen	16.000.000	16.000.000	13.367.900
1.3 Toelagen voor aankoop van sportmateriaal	10.000.000	10.000.000	13.029.654
1.4 Toelagen voor private sportkampen	16.000.000	16.000.000	20.918.375
1.5 Propagandatoelagen	30.500.000	30.500.000	32.235.962
1.6 Toelagen topsport	33.500.000	33.500.000	27.710.419
1.7 Deelname Olympische Spelen	P.M.	P.M.	—
1.8 Bijzondere toelagen voor de Sport voor Allen	4.000.000	4.000.000	3.383.006
Totalen A :	130.000.000	135.000.000	116.475.316

B. Infrastructuurtoelagen

Artikel 2.

Toelagen aan ondergeschikte besturen voor constructie en aanpassing van sportaccomodaties

P.M.

P.M.

P.M.

Aard	Kredieten 1991	Aangepaste be- groting 1990	Uitgaven 1989
C. Werkingskosten			
Artikel 3.			
Uitgaven van alle aard voor de verspreiding van de sport onder de massa, met volgende specificatie :			
3.1 Werkingskosten Hoge Raad	200.000	200.000	192.160
3.2 Werking Vlaams Bureau Topsport	6.000.000	7.000.000	10.121.515
3.3 Kadervorming LCK	16.000.000	16.700.000	12.468.695
3.4 Initiatie in eigen centra	19.500.000	19.500.000	15.013.989
3.5 Vervanging verzekerd materiaal	1.000.000	1.500.000	157.373
3.6 Occasionele medewerkers in eigen vakantiesportkampen	24.000.000	24.000.000	17.623.132
3.7 Werking, promotie en organisatie	9.000.000	9.000.000	8.581.103
3.8 Werking van de centra	114.800.000	117.000.000	128.672.032
3.10 Congressen en seminars	4.000.000	3.500.000	2.660.240
3.11 Informatie en documentatie	5.000.000	5.500.000	5.983.000
3.12 Gemeentelijke en regionale sportpromotie	7.000.000	7.500.000	7.508.727
3.13 Verzekeringen	10.000.000	10.000.000	7.361.095
3.14 Personeel	137.000.000	141.000.000	140.491.218
3.15 Aankoop van sportmateriaal ten behoeve van de regionale sportcentra	7.000.000	7.600.000	4.717.648
3.16 Allerhande uitgaven en terugbetalingen	—	—	—
3.17 Sport +	10.000.000	10.000.000	9.281.090
3.18 Herstelling en vervanging uitgeleend materiaal	1.500.000	1.500.000	2.741.052
3.19 Wetenschappelijk onderzoek	—	—	1.763.548
Totalen C :	374.000.000	384.000.000	377.102.985
TOTALEN UITGAVENPROGRAMMA :	504.000.000	519.000.000	493.578.301
Saldo op 31.12.91	4.000.000		

BIJLAGE II

OVERZICHT PERSONEELSLEDEN JEUGD- EN VOLWASSENEN-
KOEPELS EN VCVO

1. Personeelssituatie jeugdkoepels	
— Katholieke Jeugdraad	5
2 voltijdse personeelsleden :	
1 pedagogisch	
1 administratief	
1 deeltijds personeelslid : administratief	
2 gedetacheerde leerkrachten	
— Socialistisch jeugdverbond	3
1 voltijds personeelslid : pedagogisch	
1 deeltijds personeelslid : pedagogisch	
1 gedetacheerde leerkracht	
— Liberale Jeugdkoepel	3
1 voltijds personeelslid : pedagogisch	
2 gedetacheerde leerkrachten	
— Federatie van onafhankelijke Jeugdorganisaties en Jeugddiensten — FOJOD	3
2 deeltijdse personeelsleden : administratief	
1 gedetacheerde leerkracht	
Totaal	14
Waaronder 6 gedetacheerden, 4 deeltijds, 4 voltijds.	
2. Personeel Koepelorganisaties sociaal-cultureel werk	
BVVO	5
CLSB	5
c s c	5
C S K W ' :	5
Centravoc	5
Vrijzinnige Koepel	5
Vakbel	5
Vlaamse Culturele Koepel	3
Totaal	38
5 personeelsleden : telkens 3 met beleidsverantwoordelijkheid en 2 administratieve.	
3. VCVO-personeel	
7 educatieve personeelsleden	
3 administratieve	

BIJLAGE III

ENKELE ORIENTATIES VOOR EEN TOERISTISCH BELEID
VAN DE NEGENTIGER JAREN

1. Doel

Als parastatale B bepaalt het VCGT het toeristisch beleid binnen de perken van de budgettaire middelen. Toerisme is als culturele aangelegenheid de bevoegdheid van de Gemeenschapsminister van Cultuur, die dus de politieke verantwoordelijkheid draagt.

Het is dan ook noodzakelijk dat de organen van het VCGT (Raad van Bestuur, Vlaamse Adviesraad, Technische Comités) in constante wederzijdse dialoog en overleg de grote lijnen van het beleid bepalen.

Met dat doel voor ogen wens ik een aantal oriëntaties te schetsen voor het beleid ten opzichte van de toeristische sectoren, die dan de eerstkomende maanden verder moeten uitgewerkt worden. Om zo te komen tot een beleidsplan voor de negentiger jaren.

Ik wens dus vandaag een aantal vragen en oriënterende opdrachten te formuleren naar de diverse verantwoordelijken van het VCGT toe.

2. Aanleiding

2.1. Benoemingen Raad van Beheer en Technische Comités

- Aanleiding om te herbronnen en te stimuleren tot hernieuwde dynamiek.
- Niet blijven stilstaan bij de kritieken rond de samenstelling : belangrijker is de problemen en uitdagingen zo creatief mogelijk aan te pakken.
- Om de werking van de Technische Comités en de Vlaamse Adviesraad zo efficiënt mogelijk te maken is het gewenst hen zo duidelijk mogelijke opdrachten te geven, om te bewerkstelligen dat binnen de TC wordt gewerkt op een wijze die de meeste garanties biedt voor snelle resultaten. Dit was in het verleden niet steeds het geval. De Raad van Bestuur en de TC werkten teveel los van elkaar en los van de politieke voogdij.

- v b . : — voorontwerp Executievebesluit 5   ster ;
— ontwerpdecreet reisbureaus geadviseerd door TC.

2.2. Europees Jaar Toerisme

- Zou grote stimulerende functie moeten betekenen naar de aanbodzijde (produktverbetering) en naar de vraagzijde.
- Is een erkenning van het belang van de sector als economisch gegeven (EG = economisch verdrag).
- Erkenning van de noodzaak om tot Europese samenwerking te komen.
- De toeristische sector zal zich vrij kunnen bewegen in een markt van 55 maal het aantal Vlaamse consumenten.

2.3. Een sector in volle evolutie

— Het belang van het toerisme is de jongste decennia enorm toegenomen. Het is een zeer belangrijke tertiaire economische activiteit binnen de EG. Het toerisme neemt momenteel 5,5 % van het BNP voor zijn rekening en heeft een directe tewerkstelling voor gevolg van 7 miljoen arbeidsplaatsen, met de indirecte erbij zelfs 10 miljoen. Toerisme is de snelst groeiende economische activiteit in de EG. Jaarlijks groeit het toerisme in de lidstaten met ± 5 %.

- Beleidsmatig in evolutie :
 - decreet logiesverstreckende bedrijven : waar staan we ?
 - nood aan andere wetgevingen ? prioriteiten ?

2.4. Toerisme als cultuurmaterie

— Cultuurautonomie : toerisme is culturele aangelegenheid. Toch is er ongetwijfeld een zeer sterke economische dimensie.

- Toerisme is economisch, sociaal en cultureel verschijnsel.
- Coherent toeristisch beleid moet uitgaan van :
 - a) behoeften en mogelijke interesse van consument inzake recreatie, ontspanning, ontdekking, sport, cultuur ; dit is culturele gegevenheid in de brede zin.
 - b) in functie daarvan :
 - toeristisch produkt ;
 - promotie van toeristisch produkt ;
 - stimuleren tot participeren aan toeristisch aanbod.

Gelet op het feit dat het aanbod in de toeristische sector vooral wordt in stand gehouden door de privé-sector, zijn de linken naar economische wetmatigheden en problemen uiteraard groot (cfr. ook op legistiek vlak).

3. De overheid

3.1. Taak van de overheid in het algemeen

- voorwaarden scheppen
 - naar de toeristische sector (vb. infrastructuur) ;
 - naar de consument wiens rechten moeten worden beschermd en die goed geïnformeerd wil zijn over de kwaliteit van het aanbod ;
- coördineren inzake
 - imagovorming ;
 - promotie ;
- veiligheid verzekeren (vb. brandveiligheid hotels) ;
- „sociaal” toerisme ;
- stimuleren tot produktverbetering ;
 produktvernieuwing.

Dit alles met een zo soepel mogelijke regelgeving.

3.2. Het instrument van de Vlaamse toeristische politiek

Het VCGT als parastatale B. De vraag werd reeds door mij gesteld of deze structuur wel de meest ideale is. Steeds meer wint de idee veld om het VCGT te integreren in de administratie met uitzondering van de promotie die aan een VZW zou worden toevertrouwd (model Franse Gemeenschap).

3.3. Eigen inkomsten van het VCGT

Op dit ogenblik is het zo dat de door het VCGT ingediende begroting 1990 uitgaven voorziet voor in totaal 634,9 miljoen frank, die gefinancierd moeten worden met een dotatie van 578,9 miljoen frank.

De eigen inkomsten zouden dus 56 miljoen frank bedragen ; dit moet echter nog fors gerelativeerd worden omdat daarin 20 miljoen frank intrest-opbrengsten zitten (door de reserves aan *liquiditeiten) en 25 miljoen frank toelagen van de Nationale Loterij (ook een overheidsbeslissing !), waardoor de echte eigen inkomsten herleid worden tot 11 miljoen frank.

Het lijkt me primordiaal dat inspanningen gedaan worden om dit bedrag fors op te trekken. Ik doe hiervoor een speciale oproep naar de Raad van Beheer.

Het is immers toch merkwaardig dat de promotieorganisatie NBT in Nederland ongeveer 50 % van haar uitgaven weet te halen uit het bedrijfsleven. Zonder dit als onmiddellijk richtcijfer te willen vooropstellen, lijkt mij toch een beduidende verhoging van de eigen inkomsten van het VCGT noodzakelijk.

4. Beleidsprincipes

4.1. Vooraleer de diverse deelsectoren te behandelen wens ik de nood aan een beleidsplan te beklemtonen door te wijzen op een lacune.

Het VCGT hecht veel belang aan de promotie ; de Vlaamse Gemeenschap verhoogde sedert 1986 via de dotatie dit budget met 31 % (situatie 1990) waardoor deze doelstelling kan verwezenlijkt worden. Toerisme is evenwel meer dan promotie alleen.

Er wordt te weinig aandacht besteed aan de samengang van promotie en toeristisch produkt. De werking van het VCGT is ofwel controlerend of subsidiërend in functie van subsidiecriteria ofwel promotie. Door deze scheiding van werken is er geen globale toeristische strategie in de ontwikkeling van het toerisme. De produktverbetering, de promotie specifiek daarvoor en de algemene promotie moeten één geheel vormen. Zo zou het bijvoorbeeld geen zin meer hebben om nog veel te investeren in toeristische promotie naar een doelgroep die kwalitatieve eisen stelt overeenstemmend met een aanbod dat al volzet is.

Ik zou het VCGT willen vragen het herstel van de link tussen verbetering van toeristisch produkt en promotie prioritair te stellen.

4.2. In het algemeen kunnen de beleidsprincipes als volgt geformuleerd worden :

- kwaliteitsverbetering van het toeristisch produkt en promotie in functie van die produktverbetering ;
- idem voor produktvernieuwing ;
- voorgaande in functie van vragen en eisen van de consument (kwaliteit, diversiteit, rechtszekerheid, herkenbaarheid).

5. De hotelsector

5.1. Het decreet

In het hotelwezen draait alles uiteraard rond de uitvoering van het decreet van 20 maart 1984. Dit decreet voorziet een verplichte vergunning en classificatie conform de Benelux-normen terzake. Deze verplichte classificatie, de premiereregeling en de brandveiligheidsnormen dragen ongetwijfeld bij tot de verbetering van de kwaliteit van het toeristisch produkt. Op dit ogenblik is het nog steeds zo dat voor 6 juni 1990 alle logiesverstreckende bedrijven over een vergunning conform het decreet moeten beschikken. De mogelijkheid bestaat om deze termijn nog met één jaar te verlengen, wat ook zal gebeuren.

Ik wens hier duidelijk te stellen dat dit decreet ten volle dient uitgevoerd en toegepast te worden binnen de gestelde termijn. Ik zeg dit ten opzichte van het VCGT en ten opzichte van de hotelsector in alle duidelijkheid. Dit betekent dat nog een grote inspanning zal moeten geleverd worden door het VCGT en door de nog niet vergunde hotels. Met het oog daarop vraag ik aan de Raad van Beheer van het VCGT mij dringend voor te leggen :

- a) een verslag van de huidige stand van zaken inzake de uitvoering van het decreet ;
- b) een advies over het verlengen van de termijn met 1 jaar (dit is wettelijk voorzien) ;
- c) een tijdsplanning en de te vervullen voorwaarden waardoor de uitvoering van het decreet maximaal kan verzekerd worden.

Ik wens dat het VCGT de gangmaker wordt van de uitvoering van het hoteldecreet. Méér dan tot nu toe het geval is moet er van de VCGT-ambtenaren een stimulerende en motiverende actie uitgaan naar de hotels toe.

In verband hiermee vraag ik ook aan het VCGT mij voorstellen over te maken op welke manier kan opgetreden worden tegen het alternatief, parallel circuit dat na juni 1991 zal overblijven.

5.2. De vijfde ster

Zoals u allen weet bestaat in Vlaanderen de vijfde ster nog niet. Ik heb het vaste voornemen om deze zo snel als mogelijk wettelijk in te voeren via een besluit van de Vlaamse Executieve. Ik heb daartoe een voorstel aan het VCGT overgemaakt waarover ik dringend advies vraag. Ik wens immers dat aan deze manifeste lacune in vergelijking met het buitenland verholpen wordt. Het spreekt echter wel vanzelf dat bij het toekennen van de vijfde ster men omzichtig zal moeten tewerk gaan. Enkel de topklasse-hotels komen ervoor in aanmerking.

5.3. De premiëregeling

Zoals reeds aan de sector is meegedeeld, werd in overleg met het Rekenhof een versoepeling overeengekomen voor wat betreft het uitbetalen van de hotelpremies. Zo moet niet meer gewacht worden met uitbetaling tot de vergunning is verleend.

Bij het opstellen van de begroting '90 is er nogal wat ongerustheid gerezen in de hotelsector over het beschikbare krediet voor hotelpremies. Zoals ik reeds in mijn toespraak ter gelegenheid van het Europees jaar voor het Toerisme zei begin december, deel ik deze bekommernis. De investeringskredieten van het VCGT moeten prioritair ter beschikking gesteld worden van de horecasector, om het hoteldecreet tijdig en maximaal te kunnen uitvoeren. Uiteraard zijn er budgettaire beperkingen door de grootte van de dotatie. Inspelend op de mogelijkheden die het Rekenhof nu biedt, moet de Raad van Beheer van het VCGT nu een voorstel uitwerken, waardoor mits objectieve maar selectieve criteria bij de behandeling van de dossiers, het beschikbare krediet optimaal wordt aangewend en waardoor de hotelsector een maximale rechtszekerheid geboden wordt.

5.4. Promotie

Het lijkt me nodig dat het VCGT als stimulans voor de vergunde hotels

a) een aangepaste promotie uitwerkt voor de reeds vergunde hotels ;

b) bij het verder uitwerken van de reeds bestaande promotie, onder meer de brochure „Vlaanderen Vakantieland”, de vergunde hotels positief discrimineert.

Tevens moet de consument beter dan nu geïnformeerd worden over de kwaliteit die een bepaalde classificatie inhoudt.

6. De kampeersector

Over de kampeersector zal ik het minder uitgebreid hebben. We staan daar immers minder ver dan met de hotels. Op het „terrein” is er ook grote onduidelijkheid. Vele bestaande kampeerterreinen zijn uitgegroeid tot tweede verblijfparken, waar de echte kampeerder niet of nauwelijks terecht kan.

Ik verneem dat men binnen het bevoegde Technische Comité een nieuwe decretale regeling voorbereidt ter vervanging van de bestaande wet van 30 april 1970. Gelet op de ervaringen met de wet van 30 april 1970 meen ik dat we omzichtig moeten tewerk gaan. Het zou immers niet opgaan een nieuw decreet te laten stemmen dat dan even mank wordt toegepast als de vorige wet. De overtredingen tegen de bestaande wet zijn immers legio en noch de betrokken gemeenten noch het VCGT treden afdoende op.

Vandaar dat ik de Raad van Bestuur van het VCGT vraag om mij een status quaestionis en een beleidsvisie te bezorgen die het volgende inhoudt :

a) Wat is de stand van zaken met betrekking tot de toepassing van de wet van 1970, die in feite een aanvulling was op de wet op de stedenbouw ? Hoe kan in afwachting van een nieuw decreet deze beter worden ?

b) Wat zijn de lacunes van de wet van 1970 ? En daaruit volgend, wat beogen we eigenlijk met een eventueel nieuw decreet ? Hoe zien we het kampeerwezen in de toekomst ?

c) Een nieuw decreet mag zeker geen reglementering zijn waarbij vergunningen om de vergunningen gegeven worden. Welke zou een aangepaste promotiestrategie kunnen zijn vanuit het VCGT ?

Deze vragen lijken mij essentieel om voorafgaand aan een onderzoek van een tekst van een ontwerp-decreet, door de Raad van Beheer van het VCGT en de voogdij beantwoord te worden.

7. De reisbureausector

Iedereen herinnert zich nog de vernietiging door het Arbitragehof van het door de Vlaamse Raad gestemde decreet om redenen van onbevoegdheid over de vestigingsvoorwaarden. Gezien aan deze bevoegdheidskwestie door de bijzondere wet van 1988 niets gewijzigd is, heeft het geen zin een decreetsontwerp uit te werken dat qua bevoegdheden dezelfde fouten zou hebben als het vorige. Vandaar dat ik betreur dat, wellicht met de

beste bedoelingen, het vorige Technisch Comité deze toer is opgegaan. Wellicht had men de energie veel beter kunnen gebruiken. Het bevoegdheidsprobleem mag ons er immers niet van weerhouden de uitdagingen aan te pakken.

Twee problemen lijken mij essentieel :

a) zoals u weet is binnen de Europese Gemeenschap een richtlijn over de pakketreizen bijna klaar. Ik vraag het VCGT om via het Technisch Comité hierover een advies uit te brengen, meer in het bijzonder over de wijze waarop hierop positief kan worden ingespeeld. Een ééngemaakt Europa na '92 noopt tot alertheid maar zeker ook tot creativiteit ;

b) zolang de bestaande wet van 1965 niet is gewijzigd kan ze toegepast worden. Gelet op de problemen inzake bevoegdheden stel ik een snelle en grondige wijziging niet in het vooruitzicht. Ik neem mij wel voor in deze materie gecoördineerd met de Franse Gemeenschap op te treden.

Het lijkt mij echter perfect mogelijk om, aanvullend op de wet van 1965, een ontwerp van decreet te maken dat de bescherming van de consument zou regelen. Graag kreeg ik hierover een advies en voorstellen van het VCGT en het bevoegde Technisch Comité.

8. Sociaal toerisme

Grote inspanningen zijn in het verleden gericht op het uitbouwen naar infrastructuur toe van de sociaal toeristische sector. Dat dit op een verzuilde manier gebeurd is, valt te betreuren. In het kader van het nakende debat over ontzuiling in de Vlaamse Raad en met het oog op het uitwerken van een toekomstgerichte visie op het sociaal toerisme verwacht ik dat de Raad van Bestuur zich spoedig zou buigen over :

a) maatregelen waardoor de initiële doelstellingen van het beleid ter zake beter worden waargemaakt ; we stellen nu te vaak vast dat de plaats van de kansarmen (bejaarden, werklozen, gehandicapten, enzovoort) ingenomen wordt door meer kapitaalcrachtigen ;

b) individuele vormen van ondersteuning naar kansarmen toe, eventueel langs fiscale weg.

In ieder geval moet voor het opstellen van een nieuw **5-jarenplan** deze sector aan een kritisch onderzoek onderworpen worden. Met de bedoeling de middelen optimaal aan de meest behoevende consumenten ter beschikking te stellen.

9. Toeristisch onthaal en VVV's — toeristische regio's

9.1. In het geheel van de verspreiding van een toeristisch imago naar de consument toe is de wijze in de accuraatheid waarmee op gemeentelijk en provinciaal niveau informatie wordt verstrekt essentieel. In het naar de consument toe vertalen van nieuwe produkten en mogelijkheden zijn de VVV's en toeristische diensten zeer belangrijk. Uiteraard moet men een onderscheid maken tussen toeristische regio's en andere.

Ik wens dat het VCGT hieromtrent een coördinerende en leidende rol zou gaan spelen op Vlaams niveau. Op dit ogenblik is er die niet : teveel initiatieven gebeuren ad hoc, op provinciaal niveau of elders, zonder overleg of coördinatie met het VCGT.

Door een selectief en doelbewust hanteren van het KB van 1967 inzake de subsidiëring van de toeristische uitrusting kan men voorlopig zonder nieuw decreet tot een **kwaliteitsverbetering** komen, tot een professionelere aanpak (eenvormigheid inzake onthaal, publicaties, bewegwijzering, informatisering, reservering, . . .).

9.2. Toeristische regio's

Er wordt de laatste jaren veel gesproken over de nood aan een gedifferentieerde planning per toeristische regio. Ik kan deze nood aan een zogenaamde geografische marketing naar doelgroepen, produktontwikkeling, produktvernieuwing en promotie toe onderschrijven. Er gebeurt al heel wat op diverse niveaus, bijvoorbeeld op provinciaal niveau en binnen de GOM's, aan **denkwerk** en onderzoek terzake. Het is nodig dat het VCGT hier zicht op krijgt en erbij betrokken wordt, zodat de diversificatie van het aanbod ook via bijvoorbeeld de promotie door het VCGT voldoende in de kijker wordt gesteld.

10. Brussel

10.1. Brussel moet in ons Vlaams toeristisch beleid een bevoorrechte plaats innemen. De buitenlandse toerist moet immers meestal via Brussel Vlaanderen leren kennen.

Ook wat zakentoeisme betreft is Brussel zeer belangrijk. Becib moet zich dan ook waarmaken. Met de Franstaligen samen zou op paritaire basis een permanent **audio-visueel** spektakel over Brussel en België (Vlaanderen en Wallonië) moeten opgezet worden. Ik steun het voorstel van de heer Van Moerkerke dan ook, dat „Beautiful Belgium” zou heten. Budgetten zijn reeds gereserveerd. Nu komt het erop aan tot spoedige realisatie over te gaan.

10.2. Het VCGT moet als motor fungeren om tussen de hotelsector en de Vlaamse culturele instellingen in Brussel contacten te leggen om aanbiedingen en arrangementen uit te werken (ook en vooral in de dalperiodes) waarvoor in het buitenland promotie kan worden gemaakt. Brussel moet immers voor de buitenlandse toerist overkomen als een echt tweetalige stad.

11. Economische betekenis van het toerisme

In dit jaar van het toerisme is het gewenst, zeker omdat er hierover weinig of geen globale gegevens voorhanden zijn, een degelijke studie te maken over het economisch belang van de toeristische sector in Vlaanderen. Deze studie-opdracht is toevertrouwd aan de SERV.

12. Algemene opdracht aan het VCGT

In deze tekst heb ik op vele plaatsen meer vragen gesteld dan antwoorden gegeven, of beter gezegd, ik heb aanzetten willen geven in welke richting ik meen dat het toeristisch beleid de komende jaren moet evolueren. Bij de Raad van Beheer van het VCGT berust nu de opdracht deze aanzetten, in overleg met de Technische Comités en de binnenkort samen te stellen Adviesraad, in een concreet beleidsplan om te zetten. Dit in constante dialoog en overleg met de Minister van Cultuur, bij wie de voogdij over het VCGT berust.

Graag zou ik nog voor het einde van het jaar tot een concrete beleidsnota komen die ik dan samen met de voorzitter van het VCGT aan de pers zal voorstellen.

Patrick DEWAELE

24 april 1990.

BIJLAGE IV

RICHTLIJNEN CULTURELE AKKOORDEN

1. De doelstellingen

* De CA en hun werkprogramma's moeten worden toegesplitst op de doelstellingen zoals omschreven in de zogenaamde resolutie Suykerbuyk.

„1. het ontwikkelen van onderwijs, wetenschap en cultuur in ruime zin door middel van internationale contacten en door het scheppen en ontwikkelen van wegen en instrumenten die dergelijke contacten mogelijk maken ;

2. het bekendmaken, zoveel mogelijk in samenwerking met Nederland, van onze eigen taal en cultuur in het buitenland, en het verlenen van medewerking aan de presentatie van de cultuur van andere landen in Vlaanderen ;

3) het bevorderen van Vlaanderens participatie aan het wereldgebeuren door het organiseren en ondersteunen van Vlaamse wetenschappelijke en culturele activiteiten in de verschillende landen ;

4) het opnemen van de eigen taak, onder meer op het stuk van informatie en sensibilisering, inzake ontwikkelingssamenwerking ;

5) het bevorderen van beter begrip en goede verstandhouding tussen mensen, bevolkingsgroepen en volkeren ;”

De nadruk moet op die programma's liggen, die ons toelaten wat ons echt eigen is uit te dragen en de kwaliteit van onze cultuur en ons onderwijs te versterken. Deelnemers en partnerlanden moeten in functie hiervan worden geselecteerd. Alle initiatieven moeten worden getoetst aan hun relevantie voor onderwijs en cultuur.

* De werkprogramma's moeten op de maat en dus de eigen mogelijkheden en beperktheden van de partnerlanden worden opgesteld. Er moet tevens rekening worden gehouden met de voorstellen en wensen van de partnerlanden.

Meer nog dan dit nu het geval is moeten in de toekomst, in het kader van de grondwettelijke bepalingen, naast de CA andere instrumenten worden gehanteerd om de samenwerking met andere landen te bevorderen, zoals daar zijn de **samenwerkingsakkoorden**, de ententes en de intentieverklaringen. De CA moeten zich blijven beperken tot het terrein van het onderwijs en de cultuur.

* De CA moeten worden gezien in hun complementariteit met de Europese programma's. Overlappingsen en een escalatie van mogelijkheden moeten worden vermeden. De vrijgekomen middelen moeten dan worden aangewend voor die programma's waarbinnen wij op eigen kracht de samenwerking met andere landen moeten realiseren.

* De nodige doelmatigheid en doelgerichtheid mogen de al even noodzakelijke soepelheid in het afstemmen van vraag en aanbod niet in de weg staan.

2. De partnerlanden (en regio's)

* Enkel met democratische regimes worden CA afgesloten en werkprogramma's in uitvoering gebracht.

* Er moet een duidelijke prioriteit in de CA worden aangebracht. Dit moet vooral zijn uitvoering krijgen in de omvang van de werkprogramma's en in de budgettaire betekenis die eraan wordt gegeven.

Volgende prioriteiten moeten gelden :

a) de samenwerking met Nederland. Het Taalunieverdrag en het CA met Nederland moeten hierbij in hun onderlinge complementariteit worden gezien, zonder dat dit evenwel afbreuk mag doen aan de eigen finaliteit van beide

b) de samenwerking met de landen die tot onze taalgemeenschap behoren : de Nederlandse Antillen, Suriname, Indonesië, Zuid-Afrika en Namibië, onder de **stricte** voorwaarde evenwel dat de grondregels van de democratie en de mensenrechten worden gerespecteerd. In Zuid-Afrika moet elke vorm van apartheid worden weggenomen

c) de andere EG-landen : de mogelijkheden die de CA hier bieden moeten complementair zijn aan die welke de Europese programma's voorzien

d) de andere Europese landen, waarbij dan zowel aan de **Skandinavische** landen en Oostenrijk, als aan de landen in Oost- en Centraal-Europa kan worden gedacht

e) de landen met wie sterke historische, maatschappelijke en culturele banden bestaan : Zaïre, samen met Rwanda en Burundi, de Magreb-landen, Israël, Argentinië, Brazilië, Mexico, India, de Verenigde Staten en Canada.

f) de landen, waarmee intense economische contacten bestaan, zoals Japan, of groeiend zijn, zoals de Asean-Statens en Venezuela.

Op het vlak van de regio's zal de aandacht gaan naar de regio's die eveneens over uitgebreide bevoegdheden beschikken.

3. De procedure

* De invulling van de werkprogramma's moet steunen op een systematisch onderzoek naar de mogelijkheden en de belangstelling van de toekomstige gebruiker.

* De onderhandelingen moeten gevoerd worden door één instantie, namelijk het Commissariaat-Generaal voor Internationale Samenwerking, dat wordt bijgestaan door de afgevaardigden van de functioneel bevoegde besturen. Deze ambtenaren dienen

— voldoende op de hoogte te zijn van de inhoud en de draagwijdte van de voorstellen geformuleerd door de sectoren die zij vertegenwoordigen ;

— over de mogelijkheid te beschikken ter plekke te kunnen inspelen op de voorstellen van de buitenlandse partner.

* Er moet een actieve promotie van de werkprogramma's worden gevoerd zodat alle geïnteresseerden op de hoogte zijn van de mogelijkheden die de CA bieden en van de wijze waarop zij aan de uitvoering van de werkprogramma's kunnen participeren.

* De uitvoering van de CA moet op de voet worden gevolgd om een continuïteit en een gelijkmatige spreiding van onze inspanningen met betrekking tot de culturele samenwerking te verzekeren en een accumulatie in het laatste jaar te voorkomen. Tegelijk moet een systematische evaluatie van de CA en de samenwerkingsprogramma's worden doorgevoerd.

* Wie binnen het kader van een CA steun ontvangt, heeft ook de verplichting de ervaringen en inzichten die hij bij de uitwisseling heeft verworven in een bredere kring van deskundigen en geïnteresseerden in te brengen. Er moet dan ook worden toegezien op een stipte en degelijke verslaggeving. De nieuwe inzichten moeten in het beleid doorwerken.

4. De financiering

* De bijzonder beperkte financiële middelen dwingen uitdrukkelijk tot het maken van prioriteiten. Door het afbouwen van een aantal werkprogramma's kunnen andere werkprogramma's worden uitgebreid.

* De beursbijdragen moeten aan de stijging van de levensduurte worden aangepast.

BIJLAGE V

UITGAVEN PER CULTUREEL AKKOORD (JAAR. 1989)

Land	Socio-cultureel	Sport	Kunst
1. Algerië	17.720	94.080	65.580
2. Argentinië	86.200	p.m.	404.500
3. BRD	83.150	77.500	1.557.300
4. Brazilië	82.107	136.660	1.598.790
5. Bulgarije	53.547	67.427	417.780
6. Canada	127.640	p.m.	1.433.830
7. China	110.000	145.000	768.333
8. Denemarken	12.000		873.667
9. DDR	75.333	58.000	364.833
10. Egypte	32.640	15.000	322.400
11. Finland	39.667	100.283	1.060.450
12. Frankrijk	55.000	p.m.	784.000
13. Griekenland	32.340	47.250	1.522.800
14. Hongarije	124.367	92.533	776.333
15. Ierland	45.860	43.610	389.245
16. Joegoslavië	93.987	p.m.	566.413
17. Korea (Zuid)	p.m.	116.600	501.800
18. Luxemburg	105.000	p.m.	355.000
19. Marokko	133.833	71.000	198.333
20. Mexico	p.m.	p.m.	1.212.925
21. India	13.333	87.552	703.833 627.367
22. Israël		p.m.	
23. Italië	50.640	214.992	1.950.236
24. Japan	41.405	20.703	1.783.173
25. Nederland	*	*	*
26. Nederl. Ant.	186.333	21.000	592.666
27. Noorwegen	60.003	60.430	381.147
28. Oostenrijk	128.900	52.170	1.254.197
29. Polen	21.000	58.780	378.667
30. Portugal	109.220	150.000	348.270
31. Québec	63.820	77.320	1.078.390
32. Senegal	85.000	21.000	98.167
33. Spanje	52.380	154.800	1.081.240
34. Tunesië	31.140	40.140	436.680
35. Tjechoslowakije	267.023	56.370	560.480
36. Venezuela	70.000	21.000	173.423
37. Verenigd Koninkr.	35.420	111.775	567.415
38. USSR	122.960	62.407	1.704.517
39. Zweden	23.613	74.517	598.007
40. Suriname	148.740	229.660	148.740
Totaal	2.911.524	2.711.699	29.691.927

* Aangezien voor het cultureel akkoord met Nederland niet wordt gewerkt met een werkprogramma, maar dat de projecten rechtstreeks in de subcommissies worden onderhandeld, vindt u het bedrag niet in bovengenoemde tabel.
(raming : ±5,3 mio frank).

BIJLAGE VI

UITGAVEN BINNEN EN BUITEN DE CULTURELE AKKOORDEN
IN HET BEGROTINGSJAAR 1989
(Bron : Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap)

	Binnen ca	Buiten ca	Totaal
Nederland	9.957.313	3.858.093	13.815.406
Bondsrepubliek			
Duitsland	2.282.240	3.136.399	6.018.639
Verenigd Koninkrijk	1.275.183	4.160.352	5.435.542
Verenigde Staten van			
Amerika	—	5.342.048	5.342.048
Frankrijk	2.197.691	2.722.370	4.920.061
Japan	4.148.299	414.000	4.562.299
Polen	3.347.968	537.589	3.885.557
Oostenrijk	828.211	2.621.025	3.449.235
Portugal	2.672.250	520.628	3.192.878
Spanje	1.491.768	1.428.316	2.920.084
China	2.729.599	80.000	2.809.599
Canada	2.000.559	401.000	2.401.559
Noorwegen	2.048.611	178.342	2.226.953
Sovjetunie	1.535.310	587.120	1.122.430
Hongarije	1.387.932	338.100	1.726.032
Egypte	1.673.340	40.170	1.713.510
Tsjechoslovakije	1.180.783	407.847	1.588.630
Italië	678.506	449.748	1.128.254
Mexico	1.075.487	—	1.075.487
Zaïre	—	1.009.958	1.009.958
Denemarken	611.040	389.075	1.000.115
Israël	738.170	246.125	984.295
Ierland	802.842	23.588	826.430
Zwitserland	—	807.302	807.302
Duitse Democra-			
tische Republiek	536.655	241.435	778.090
Finland	697.681	57.515	755.196
Brazilië	590.406	135.000	725.406
Indië	534.609	135.702	670.311
Argentinië	648.564	—	648.564
Tunesië	532.400	—	532.400
Australië	—	460.000	460.000
Joegoslavië	250.174	187.111	437.285
Zweden	220.000	208.928	428.928
Peru	—	416.395	416.395
Senegal	104.609	309.900	414.509
Bulgarije	395.333	10.000	405.333
Korea	376.980	—	376.980
Suriname	300.000	—	300.000
Luxemburg	100.939	197.574	298.513
Nederlandse Antillen	266.951		266.951
Griekenland	197.742	52.564	250.306
Ivoorkust	—	222.700	222.700
Colombia	—	195.145	195.145
Marokko	189.797	—	189.797
Congo	—	167.450	167.450
Nicaragua	—	135.200	135.200
Algerije	84.114	31.500	115.614
Thailand	—	108.000	108.000
Filippijnen	—	104.750	104.750
Irak	—	100.000	100.000
Burkina Faso	—	99.000	99.000
Venezuela	76.091	—	76.091
Singapore	—	73.420	73.420
Chili	—	69.700	69.700
Burundi	—	67.700	67.700

	Binnen ca	Buiten ca	Totaal
Centraal Afrikaanse Republiek	—	63.975	63.975
Puerto Rico	—	50.000	50.000
Kaapverdise Eilanden	—	45.000	45.000
Mali	—	45.000	45.000
Malta	—	41.250	41.250
Cuba	—	31.640	31.640
Costa Rica	—	10.000	10.000
Ethiopië	—	4.000	4.000
	57.651.042	34.535.773	92.186.815
Totaal binnen akkoord :		57.651.042	100,0 %
Opsplitsing :			
. Onderwijs en wetenschappen		33.045.682	57,3%
. Kunst		20.806.214	36,0 %
. Sociaal-cultureel		2.415.880	4,1 %
. Sport		1.301.426	2,2 %
. Monumenten en Landschappen		81.840	0,1 %
Totaal buiten akkoord :		34.525.773(a)	100,0 %
Opsplitsing			
. Onderwijs		4.387.376	12,7 %
. Kunst		24.260.378	70,2 %
. Sociaal-cultureel		5.797.852	16,7 %
. Monumenten en Landschappen		90.167	0,2 %
Totaal van de uitgaven binnen en buiten cultureel akkoord		57.651.042 + 34.535.773	
		92.186.815	frank verdeeld over 61 landen

(a) Wanneer we rekening houden met alle uitgaven, dus bijvoorbeeld ook uitgaven bestemd voor projecten in meerdere landen, komen we aan een bedrag van 41.883.678.

BIJLAGE VII

BIJKOMENDE GEGEVENS

Op vragen van leden van de Commissie werden door de Gemeenschapsminister de volgende gegevens, veelal van statistische aard ter beschikking gesteld, welke gezien hun omvang niet in het verslag konden worden opgenomen. Ze liggen ter inzake op het secretariaat.

1. Advies van de Gemeenschapsminister van Cultuur betreffende de besteding van subsidies aan culturele instellingen — netto winsten — KB 23 augustus 1982 — artikel 2. Dienstjaar 1989, gericht aan de Directeur-generaal van de Nationale Loterij.

2. Overzicht van de infrastructuurwerken van de laatste tien jaar in de sectoren cultuur en sport.

3. Overzicht van de activiteiten van de Philharmonie van Vlaanderen, Koninklijk Ballet van Vlaanderen en de Vlaamse Operastichting tijdens het seizoen 1989-1990.

4. Opsplitsing per sector van de verhoging van circa 4,6 procent van de cultuurbegroting.

5. Lijst van de toelagen in de programma's 41 tot en met 48 met vermelding of het om een toelage bij besluit, ad nominatim of facultatief betreft.

6. Stand van zaken van de infrastructuurdossiers

7. Berekeningswijze voor de kredieten in de sectoren jeugd en volkswontwikkeling.

8. Overzicht van de initiatieven voor experimenteel vormingswerk.

9. Overzicht van het aantal erkende organisaties in de volkswontwikkeling en saldo van het decreet op het vormingswerk.

10. Budgetten van de toeristische bureaus in het buitenland.

11. Verlies van de Gymnasiade

12. Overzicht van verbeteringswerken domein Hofstade BAD

13. Overzicht van het aantal personeelsleden met precair statuut in de administratie, het BLOSO en het VCGT.
